

Aan de leden en deelnemers van
het Algemeen Bestuur
van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Veiligheidsregio ZHZ

Postbus 350
3300 AJ Dordrecht

Romboutslaan 105
3312 KP Dordrecht

T 088 6365000
E mail@vrzhz.nl
I www.zhzveilig.nl

Datum

7 februari 2019

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk
2019/97

Onderwerp
Uitnodiging vergadering AB
21 februari 2019

Bijlage(n)
Agenda en vergaderstukken

Behandeld door

A.R. Wagemans

T 088 6365307
ar.wagemans@vrzhz.nl

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Graag nodig ik u namens de voorzitter uit voor de vergadering van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op **donderdag 21 februari 2019 van 09:30 tot 11:30 uur**. De vergaderlocatie is de raadszaal in het gemeentehuis van **Zwijndrecht** aan het Raadshuisplein 3.

Bijgaand ontvangt u de agenda en stukken behorend bij de AB-vergadering.

Aansluitend aan deze vergadering vindt de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) van Spinel plaats.

Indien u verhinderd bent, kunt u dit doorgeven aan mevrouw A.R. Wagemans op telefoonnummer 088-636 5307 of per mail ar.wagemans@vrzhz.nl.

Met vriendelijke groeten,

Drs. C.H.W.M. Post Mcm
Secretaris Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Agendapunt I-1
 Registratienummer 2019/89

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 21 februari 2019

Onderwerp: Vaststellen agenda

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
 – de agenda d.d. 21 februari 2019 vast te stellen:

Vergaderstuk: 2019//A - Agenda dd. 21 februari 2019

Toelichting: Geen

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	n.v.t	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	n.v.t	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons	J.J.L. van Bommel	J. Boons

dd. 7-2-2019

dd. 7-2-2019

Algemeen Bestuur
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Agenda – 2019/89/A
 21 februari 2019

I	Opening	
		<i>Reg. Nr.</i>
1.	Vaststellen agenda	2019/89
2.	Mededelingen	2019/90
3.	Besluitenlijst	2019/91
II	Ter behandeling	
1.	Bestuurlijke vorm	2019/92
2.	Nota reserves en voorzieningen	2019/93
3.	Vijfheerenlanden	2019/94
4.	Onderhoudsopgave Zuid-Holland – <i>presentatie</i>	2019/95
III	Overig	
1.	Rondvraag en sluiting	

Agendapunt I-2
 Registratienummer 2019/90

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 21 februari 2019

Onderwerp: Mededelingen

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
 – Niet van toepassing.

Vergaderstuk: Geen

Toelichting: De leden van het AB krijgen gelegenheid tot het doen van mededelingen.

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	n.v.t	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	n.v.t	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons	J.J.L. van Bommel	J. Boons

dd. 7-2-2019

dd. 7-2-2019

Agendapunt I-3
 Registratienummer 2019/91

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 21 februari 2019

Onderwerp: Besluitenlijst

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
 – de besluitenlijst AB d.d. 13 december 2018 vast te stellen

Vergaderstuk: 2019/91/A - Besluitenlijst d.d. 13 december 2018

Toelichting: Geen

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Advies Concerncontrol:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	n.v.t	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	n.v.t	
Behandelend controller Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons	J.J.L. van Bommel	J. Boons

dd. 7-2-2019

dd. 7-2-2019

Besluitenlijst

Overleg: Algemeen bestuur
 Datum: 13 december 2018
 Vastgesteld op:

Aanwezig

Gemeente Dordrecht	DHR	A.W.	Kolff	burgemeester, voorzitter
Gemeente Gorinchem	MW	R.W.J.	Melissant-Briene	burgemeester, vicevoorzitter
Gemeente Alblasserdam	DHR	J.G.A.	Paans	burgemeester
Gemeente Binnenmaas	DHR	A.J.	Borgdorff	burgemeester
Gemeente Cromstrijen	DHR	J.J.	Luteijn	burgemeester
Gemeente Giessenlanden	MW	R.E.C.	Reynvaan-Jansen	wnd. burgemeester
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	DHR	D.A.	Heijkoop	burgemeester
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	DHR	J.	Heijkoop	burgemeester
Gemeente Korendijk	DHR	S.	Stoop	wnd. burgemeester
Gemeente Leerdam	DHR	T.P.J.	Bruinsma	wnd. burgemeester
Gemeente Molenwaard	DHR	D.R.	van der Borg	burgemeester
Gemeente Oud-Beijerland	MW	J.H.M.	Hermans-Vloedveld	wnd. burgemeester
Gemeente Papendrecht	DHR	A.J.	Moerkerke	burgemeester
Gemeente Sliedrecht	DHR	A.P.J.	van Hemmen	burgemeester
Gemeente Strijen	DHR	J.B.	Waijjer	wnd. burgemeester
Gemeente Zederik	DHR	A.F.	Bonthuis	wnd. burgemeester
Gemeente Zwijndrecht	DHR	D.J.	Schrijer	burgemeester
Politie Eenheid Rotterdam	DHR	H.	de Jong	politie eenheid Rotterdam
DG&J	DHR	K.J.	van Hengel	directeur DG&J
Veiligheidsregio ZHZ	DHR	C.H.W.M.	Post	secretaris
Veiligheidsregio ZHZ	Mw.	J.	Boons	directiesecretaris

Afwezig

Waterschap Hollandse Delta	MW	I. de	Bondt	dijkgraaf
Arrondissementsparket Rotterdam	DHR	R.P.H.G.	de Beukelaer	Openbaar Ministerie
Waterschap Rivierenland	DHR	R.W.	Bleker	dijkgraaf
Defensie	Kol.	E.J. van de	Broek	regionaal militair commandant
Gemeente Alblasserdam	MW	S.	Van Heeren	coördinerend gemeentesecretaris

I Opening

Agendapunt I-1 2018/1885	Vaststellen agenda <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd te besluiten: – de agenda d.d. 13 december 2018 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform

Agendapunt I-2 2018/1886	Mededelingen
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> - Deze vergadering van het algemeen bestuur is een bijzondere, vanwege de herindelingen de laatste in de huidige samenstelling. Later in deze vergadering zal aandacht hieraan gegeven worden. - De heer Heijkoop meldt dat het IFV onderzoek heeft gedaan naar de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor verminderd zelfredzamen. Wet- en regelgeving geeft daar geen duidelijkheid over. Geadviseerd wordt dat gemeenten en veiligheidsregio's onderling afspraken maken over deze verantwoordelijkheid en hiervoor wordt een opdracht geformuleerd die we regionaal kunnen benutten. - De heer Post geeft aan dat het Ministerie het onderzoeksverslag heeft ontvangen van de landsadvocaat aangaande de positie van de vrijwilligers in de WNRA. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de gebonden instroom vrijwilligers, de gekazerneerde vrijwilligers en de vrije instroom vrijwilligers. Met betrokken partijen wordt verder gesproken over de conclusies van het onderzoek en het vervolgtraject.

Agendapunt I-3 2018/1887	Besluitenlijst <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd te besluiten:</i> – <i>de besluitenlijst AB d.d. 11 oktober 2018 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform

II Mijlpalen algemeen bestuur VRZHZ

Agendapunt II-1 2018/1910	Mijlpalen algemeen bestuur <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> – <i>Niet van toepassing</i>
Toelichting	De heer Post neemt de leden mee in de bestuurlijke mijlpalen vanaf de start van de VRZHZ in 2009 tot heden. Hij doet dit aan de hand van een presentatie (zie bijlage) waarin hij per jaar de hoogtepunten benoemt.

III Ter behandeling

Agendapunt III-1 2018/1888	Tweede bestuursrapportage <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> 1) <i>in te stemmen met de voorliggende BURAP-II;</i> 2) <i>kennis te nemen van de financiële recapitulatie met daarin de ontwikkelingen in 2018 met financiële gevolgen;</i> 3) <i>kennis te nemen van het besluit van het dagelijks bestuur voor het vormen van een voorziening "frictielasten nieuwe organisatie" ter grootte van € 2.312.000.</i>
Toelichting	<p>De heer Luteijn geeft een toelichting op het voorstel. De verwachting is dat we uitkomen op een positief resultaat van 1 miljoen waarvan 6 ton uit de exploitatie. Hiermee is wederom geen verhoging van de inwonerbijdrage nodig. Hij benoemt specifiek de voorziening voor de frictielasten vanwege de reorganisatie van de VRZHZ waar het dagelijks bestuur heeft ingestemd.</p> <p>De heer Bruinsma vraagt naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de hoogte van de frictielasten; - of voorzien is in de kosten voor de investering in de kazernes; - of voorzien is in de vernieuwing van de tankautosputten; - wat wordt bedoeld waar het omgaat met de uitgestelde kredieten. <p>De heer Post geeft hierop aan dat de hoogte van de frictielasten te maken heeft met de reductie van het management in de reorganisatie en de daarmee gaande bovenformativiteit (hetzij vrijwillig, hetzij vanwege het plaatsingsproces).</p>

	<p>De huisvesting vraagt een nadere beschouwing, deze zal in het voorjaar van 2019 plaatsvinden en wordt integraal bekeken. De tankautospuiten worden eens in de zoveel tijd vervangen en daar is recent het inkoopcontract voor getekend. Omdat inkoopprocessen tijd vragen, is een aantal kredieten doorgeschoven naar 2019.</p> <p>De heer Stoop geeft aan dat in de oplegger een stoplichtmodel wordt genoemd maar dat deze niet terugkomt in het stuk. De heer Post legt uit dat dit nog een oude tekst is.</p>
Besluit	Conform

<p>Agendapunt III-2 2018/1889</p>	<p>Benchmark <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:</i></p> <p>A. <i>Het eindrapport Benchmark en de notitie benchmark</i> B. <i>De conclusies zoals verwoord in de notitie:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>de cijfermatige uitleg met betrekking tot de 12 miljoen verschil en de relatie met de geleverde kwaliteit</i> 2. <i>het strategisch handelingsperspectief en hiernaar te handelen zijnde:</i> <ol style="list-style-type: none"> a. <i>de lobby op de (h)erkenning van ons regionaal risicoprofiel en daarmee een verhoging van onze inkomsten.</i> b. <i>inzetten op een tijdelijke compensatie tot aan de herijking.</i> c. <i>Op de retraite 2019 spreken over de:</i> <ol style="list-style-type: none"> i. <i>taakopvatting en hierop strategisch handelingsperspectief bieden;</i> ii. <i>de toekomst van de brandweer/brandweer van de toekomst.</i> 3. <i>het operationeel handelingsperspectief en de verdieping aan te gaan zijnde:</i> <ol style="list-style-type: none"> a. <i>blijvend in te zetten op de reductie van het management in relatie met het traject toekomst van de brandweer/brandweer van de toekomst.</i> b. <i>eind 2019 de personele capaciteit op financiën en control te evalueren.</i> 4. <i>het accepteren van hogere huisvestingskosten en FLO.</i> <p>C. <i>Het vervolgproces naar de gemeenten.</i></p>
Toelichting	<p>De heer Luteijn licht toe dat op de valreep in 2018 dit proces is afgerond. Zowel landelijk als de vergeleken veiligheidsregio's kunnen dit proces benutten. Voor ZHZ is vervolgactie nodig op de BDuR, de eerste contacten zijn hiervoor gelegd met BZK en een wethouder uit Papendrecht. Ook Flevoland zal een dergelijke lobby op verhoging van de BDuR op zetten. Ook elementen als de kosten voor vrijwilligers en materiaal worden nog verder verdiept worden. De heer Luteijn bedankt de bestuurders uit de BBC, de heer Bosland en de ambtelijke ondersteuning voor het proces. De heer Van Hemmen geeft aan dat hij aanvankelijk kritisch in het proces heeft gezeten maar nu zeer tevreden is met de uitkomst.</p>
Besluit	Conform

<p>Agendapunt III-3 2018/1892</p>	<p>Vijfheerenlanden - eindrapport <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> <i>in te stemmen met:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>het Eindrapport uittreding Leerdam en Zederik - uittreedsom (nov 2018);</i> 2. <i>het verlenen van mandaat aan het dagelijks bestuur om een arbitrage aan te gaan.</i> <p><i>kennis te nemen van:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>de stand van zaken van het proces van arbitrage;</i> 2. <i>de terugkoop van de brandweerkazernes Ameide, Leerdam, Lexmond, Meerkerk en Schoonrewoerd.</i>
Toelichting	<p>De heer Kolff licht toe dat de discussie over de hoogte van de factuur nog niet is beslecht. Namens het algemeen bestuur hebben de voorzitter en secretaris diverse stappen gezet maar de bedragen blijven uiteen lopen. Dit zit o.a. op het lage natuurlijk verloop bij de VRZHZ, de kosten voor blusboot e.d. en het feit dat de veiligheidsregio een wettelijk verplichte GR is. Naar verwachting zal half januari 2019 een bindend advies opgeleverd worden door een arbitrageteam. Aan dit team is ook VR-expertise toegevoegd.</p>

	<p>De heer Bruinsma geeft aan dat 5HL uitgegaan is van redelijke en billijke kosten en is blij met het procesresultaat voor de arbitrage. Hiermee zijn betrokken partijen vanuit hun eigen kracht tot een afspraak gekomen. De VRU en 5HL hebben inmiddels akkoord op de kosten (753K). Hiermee ligt de weg om er met ZHZ uit te komen open. Op 20 december spreekt 5HL met Rijk en Provincie over het verdeelmodel. Naar verwachting zullen college en raad in februari 2019 duidelijkheid hebben over de hoogte van de rekening. Het gehele proces heeft zowel bestuurlijk als ambtelijk veel inzet gevraagd. Over en weer wordt waardering uitgesproken voor ieders inzet en positie.</p> <p>De heer Bruinsma geeft aan dat Leerdam en Zederik niet instemmen met het eerste beslispunt.</p> <p>De heer Heijkoop vraagt naar een toelichting op de hoogte van de kosten voor invlechting bij de VRU. De heer Bruinsma geeft aan dat dit zit in elementen als het geschikt maken van auto's, het overnemen van medewerkers en projectkosten.</p> <p>De heer Stoop geeft aan dat het rapport degelijk is, dat wat hem betreft arbitrage het enige alternatief is en hij vraagt of met een verwijzing naar de aangenomen motie van CDA-Tweede kamerlid Van der Molen c.s. een appèl kan worden gedaan op de systeemverantwoordelijkheid van het Rijk. De heer Kolff geeft aan dat ten aanzien van de rekening het appèl zeker is gedaan en dat de hoogte van de rekening een zaak is voor 5HL. Hij geeft aan dat er ook alternatieven zijn in plaats van arbitrage maar dat het de voorkeur heeft om inhoudelijk te kijken via deze arbitrage in plaats van dat het Ministerie een bedrag bepaalt.</p> <p>De heer Post geeft aan dat er naast de financiële gevolgen ook meer gevolgen zijn en dat de betrokken organisaties hun best gedaan hebben om de overgang zo soepel mogelijk te regelen. De heer Bonthuis ondersteunt dit compliment van de heer Post en geeft aan dat de dienstverlening gewaarborgd is. Met DG&J en OZHZ is inmiddels een akkoord op de kosten van de overgang.</p> <p>De heer Van Hemmen vraagt naar de leerpunten uit het traject. De heer Post geeft aan dat deze er inderdaad zijn, bijvoorbeeld op de verschillende systematieken. Daarnaast zijn er ook veel vergelijkbare thema's. Deze leerpunten komen terug in de evaluatie die in januari 2019 wordt uitgevoerd.</p>
Besluit	Conform met als aanvulling dat de leden van Leerdam en Zederik niet instemmen met beslispunt 1.
Agendapunt III-4 2018/1890	Nieuwbouw kazerne Papendrecht <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van: in te stemmen met:</i> 1. <i>het ontwerpprincipe voor de kazerne in Papendrecht en de daarbij horende financiële consequenties van € 5,5 miljoen inclusief BTW.</i>
Toelichting	Mevrouw Melissant geeft een toelichting op het voorstel en benoemt dat de ontwikkelingen doorgaan maar dat tevens gewerkt wordt aan gebouwenbeleid. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is het voorstel goed doorgesproken. De heer Moerkerke vult aan dat hij blij is met het voorstel en dat de huidige kazerne niet voldoet op bijvoorbeeld arbo.
Besluit	Conform

Agendapunt III-5 2018/1896	Tijdelijke waarneming portefeuilles <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van: in te stemmen met:</i> 1. <i>Kennis te nemen van het proces hoe om te gaan met de portefeuilleverdeling binnen het dagelijks bestuur na 1 januari 2019.</i> 2. <i>In te stemmen met het voorstel om de nieuwe waarnemer van de Hoeksche Waard tijdelijk lid te laten zijn van het dagelijks bestuur.</i>
Toelichting	Inmiddels is bekend dat de heer Van der Velden waarnemer zal worden voor de Hoeksche Waard. Met hem zal het voorstel worden besproken.
Besluit	Conform

Agendapunt III-6 2018/1911	Veilig leven <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van: kennis te nemen van:</i> <i>Concrete acties die worden uitgevoerd door afdeling Risicobeheersing, onderdeel Veilig leven, thema zelfredzaamheid.</i>
Toelichting	Mevrouw Van Toor houdt een presentatie over het onderwerp Veilig Leven (zie bijlage). Zij biedt inzicht in de activiteiten van de afdeling Risicobeheersing op dit onderwerp zoals bijvoorbeeld het bezoeken van scholen en het uitvoeren van huisbezoeken en gaat in op de uitdagingen en kansen. De heer Post vult aan dat de burgemeesters hun scholen kunnen stimuleren om deel te nemen aan de lessen over veilig leven. De heer Waaijer vraagt naar de verschillen tussen landen in bijvoorbeeld het impregneren van meubelen. Mevrouw Van Toor geeft aan dat uit Europees onderzoek blijkt dat in Nederland de minste doden door brand zijn. De heer Post vult aan dat Brandweer Nederland heeft onderzocht dat de brandlast toeneemt en dat men hierbij bekijkt welke blustechnieken nodig zijn.
Besluit	Conform

IV Ter kennisname of Hamerstukken

Agendapunt IV-1 2018/1912	Preparatie griepseizoen 2018-2019 <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd: kennis te nemen van:</i> – <i>De voorbereidingen op het griepseizoen 2018-2019</i>
Toelichting	De heer Hengel licht het stuk toe en geeft aan dat afspraken goed geborgd zijn samen met de GHOR.
Besluit	Conform

Agendapunt IV-2 2018/1893	Controleprotocol inclusief normenkader 2018 <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> – <i>het controleprotocol incl. normenkader 2018 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform

Agendapunt IV-3 2018/1894	Begrotingsrichtlijnen 2020 <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd: in te stemmen met:</i> – <i>De begrotingsrichtlijnen 2020</i>
Besluit	Conform

Agendapunt IV-4 2018/1895	Actualisatie nota waarden en afschrijven <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd: in te stemmen met:</i> – <i>het intrekken van de Nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2016-2020.</i> – <i>de geactualiseerde nota waarden en afschrijven 2019, (incl. Bijlage 1 Bijkomende tabel met afschrijvingstermijnen).</i>
Besluit	Conform

Agendapunt IV-5 2018/1891	Retraite 2019 <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> – kennis te nemen van de planning in voorbereiding op de retraite 2019; – van gedachten te wisselen over het conceptprogramma retraite 2019 en eventueel suggesties mee te geven.
Besluit	Conform

Agendapunt IV-6 2018/1897	Concept verslag auditcommissie <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:</i> – het conceptverslag van de auditcommissie d.d. 15 november 2018.
Toelichting	De heer Luteijn vult aan dat de auditcommissie in haar laatste vergadering in de huidige samenstelling heeft teruggekeken op de afgelopen periode en haar reflectie op de toekomst. De input hieruit wordt meegenomen in de besluitvorming op de nieuwe bestuurlijke vorm in 2019.
Besluit	Conform

VI Overig

Agendapunt VI-1	Rondvraag en sluiting
Toelichting	<p>De heer Kolff bedankt alle leden van het bestuur voor het afgelopen jaar en toont de cartoon die is opgemaakt gedurende de vergadering. Een exemplaar van deze cartoon wordt aan alle leden toegestuurd.</p> <p>Hij spreekt de vertrekkende leden individueel toe en wenst hen succes toe in hun verdere toekomst. Mevrouw Hermans, de heer Bruinsma, Borgdorff en Schrijer bedanken de leden voor hun periode in de VRZHZ. De heer Schrijer vult nog aan dat iedereen een exemplaar ontvangt van zijn essay dat 24 januari 2019 op een symposium voor zijn afscheid wordt gehouden en waarvoor een ieder van harte welkom is.</p> <p>Tot slot reikt de heer Kolff bloemen en een attentie uit aan de vertrekkende leden en richt zich specifiek tot de heer Post om ook hem te bedanken voor al zijn inzet.</p>

Bijlage 1 Presentatie Mijlpalen algemeen bestuur

Bijlage 2 Presentatie Veilig Leven

(brand) Veilig leven

Van en voor iedereen

samen voor veiligheid

veiligheids regioz/hz

Maartje van Toor

- Afdeling risicobeheersing, onderdeel Veilig Leven
- Vrijwilliger brandweerpost Sliedrecht

Brandveilig leven > van en voor iedereen

veiligheids regioz/hz

Inhoud

- Ontwikkeling (brand) veilig leven
- Enkele praktijkvoorbeelden uit Zuid-Holland Zuid
- Uitdagingen en kansen

Brandveilig leven > van en voor iedereen

veiligheids regioz/hz

Ontwikkeling (brand) veilig leven

Brandveilig leven > van en voor iedereen

veiligheids regioz/hz

IFV Intercommunale Federatie Veiligheidsregio's

Ouderen vaakst slachtoffer van woningbrand

12 september 2019

De afgelopen 10 jaar bezetten in een land 211 mensen een 100,000 woningbranden. Steeds meer ouderen en steeds meer langzamer of niet zelfstandige personen zijn slachtoffer van een woningbrand. Risico's, waardoor een kwak, broek of matras eten van, is de belangrijkste brandrisico's. Steeds de aandacht van de publieke sector is 2019 te het aantal slachtofferen voor het risico niet afgenomen. Dit zijn de belangrijkste conclusies uit de verdrag verspreiden trendrapportage 10 jaar oude woningbranden onderzoek.

Beleidskijk ook

- Brandplan 2019
- Brandplan 2020
- Brandplan 2021
- Brandplan 2022
- Brandplan 2023
- Brandplan 2024
- Brandplan 2025
- Brandplan 2026
- Brandplan 2027
- Brandplan 2028
- Brandplan 2029
- Brandplan 2030
- Brandplan 2031
- Brandplan 2032
- Brandplan 2033
- Brandplan 2034
- Brandplan 2035
- Brandplan 2036
- Brandplan 2037
- Brandplan 2038
- Brandplan 2039
- Brandplan 2040

Brandveilig leven > van en voor iedereen

veiligheids regioz/hz

Praktijkvoorbeelden

- Lesprogramma basisscholen
- Signalerend huisbezoek
- Brandpreventieweeken

Brandveilig leven > van en voor iedereen

veiligheids regioz/hz

Uitdagingen en kansen

- Borging structurele samenwerking
- Doelgroepen kwantificatie
- Rol vastheid

Brandveilig leven van en voor iedereen

 veiligheids regio's »

Hartelijk dank voor uw aandacht

Meer weten?
m.van.too@brw.vrzbw.nl
www.brandweerzibw.nl/brandveiligheid

Brandveilig leven van en voor iedereen

 veiligheids regio's »

Agendapunt II-1
Registratienummer 2019/92

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 21 februari 2019
- Onderwerp: Bestuurlijke vorm vanaf 1 januari 2019
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
- kennis te nemen van de notitie "voorstel bestuurlijke vorm vanaf 1 januari 2019" en de hierin genoemde afwegingen;
 - in te stemmen met het voorstel voor de samenstelling van het dagelijks bestuur;
 - kennis te nemen van de voorgestelde portefeuilleverdeling van het dagelijks bestuur;
 - in te stemmen met het voorstel voor de samenstelling van de auditcommissie;
 - in te stemmen met het verwerken van bovengenoemde voorstellen in de gemeenschappelijke regeling VRZHZ en aanverwante regelingen.
- Vergaderstuk: 2019/92/A - Notitie voorstel bestuurlijke vorm vanaf 1 januari 2019
- Toelichting: In 2018 is tweemaal in het algemeen bestuur gesproken over de mogelijke bestuurlijke vorm na de herindelingen per 1 januari 2019. In de bijlage treft u het voorstel aan dat naar aanleiding van de verschillende besprekingen over dit onderwerp is opgemaakt.
- Samengevat komt het voorstel erop neer dat we zoveel mogelijk aansluiten bij de huidige lijn en de continuïteit in het oog houden. Dit ook vanwege de ontwikkelingen op de verschillende portefeuilles zoals bijvoorbeeld de WNRA, bevolkingszorg en het dreigingsbeeld. Tevens houden we rekening met de verhouding tussen leden van het dagelijks en algemeen bestuur, de verhouding tussen waarnemers en kroonbenoemde burgemeesters en de statuten van de VRZHZ.
- Juridische aspecten: Om de nieuwe bestuurlijke vorm te realiseren zal aanpassing nodig zijn van de gemeenschappelijke regeling VRZHZ. Naar verwachting zal dit proces eind

2019 zijn afgerond.

Financiën: n.v.t.

Advies (Concern)control:	Onderwerp	Advies	
	Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	Voldoende opgenomen	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	Voldoende opgenomen		
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i> JvB	<i>Datum</i> 8-1-2019	

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☒ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: Na akkoord van het dagelijks bestuur zal het voorstel worden geagendeerd voor het algemeen bestuur.

Communicatie: Er vindt nog geen communicatie plaats intern danwel extern.

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons	J.J.L. van Bommel	J. Boons
	dd. 15-1-2019	dd. 15-1-2019	dd. 17-1-2019

Vergaderstuk 2019/92/A

Voorstel bestuurlijke vorm vanaf 1 januari 2019

Versie: 1.0

Datum: 1 februari 2019

1 Achtergrond en kader

In het algemeen bestuur van 28 juni 2018 is een aantal scenario's voor mogelijke bestuurlijke vormen na de herindelingen van een aantal gemeenten besproken. Het effect van deze herindelingen op de bestuurlijke vorm is dat de gemeenschappelijke regeling VRZHZ per 1 januari 2019 van de 17 deelnemers terug is gegaan naar tien deelnemers. Deze notitie gaat in op de veranderingen in de bestuurlijke vorm die hiermee gepaard gaan.

Wettelijk kader

In de Wet op de gemeenschappelijke regelingen staat in artikel 12 lid 1 vermeld dat het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.

Bij de herziening van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015 is tevens opgenomen dat het dagelijks bestuur nimmer de meerderheid mag uitmaken van het algemeen bestuur (artikel 14). Argument is dat om reële interne verantwoording mogelijk te maken het dagelijks bestuur zowel in personele omvang als in stemgewicht geen meerderheid uit mag maken van het algemeen bestuur. Dit sluit daarmee formeel uit dat een dagelijks bestuur en het algemeen bestuur uit dezelfde leden bestaat.

Huidige vorm

Conform onze huidige gemeenschappelijke regeling werken we nu met een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur met portefeuillevindeling (vijf leden inclusief voorzitter) en een aantal ondersteunende gremia zoals de auditcommissie en bestuurlijke begeleidingscommissies op specifieke onderwerpen. Het dagelijks bestuur kent een samenstelling op basis van geografische indeling (drie subregio's) en naar aard van het regionaal risicoprofiel.

Om te komen tot een eventuele aanpassing van de bestuurlijke vorm zijn de belangrijkste uitgangspunten op een rij gezet en op 12 april 2018 heeft het algemeen bestuur hierop besloten. Deze uitgangspunten vormen het toetsingskader op de in te richten structuur:

1. Een zo groot mogelijke betrokkenheid van de individuele leden.
2. De bestuurlijke vorm draagt bij aan transparantie en controleerbaarheid voor de leden en de gemeenten als deelnemers.
3. De bestuurlijke vorm is een afspiegeling van het geografische gebied en het risicoprofiel.
4. De verschillende rollen zijn herkenbaar en duidelijk belegd.
5. De bestuurlijke vorm voldoet aan het wettelijk kader.
6. De bestuurlijke vorm is in staat om de verschillende netwerkrelaties te onderhouden.

Deze uitgangspunten zijn grotendeels van toepassing op onze huidige vorm. Voor onze regio hebben we in het verleden afgesproken dat het dagelijks bestuur een vertegenwoordiging kent vanuit de drie verschillende subregio's en tevens rekening houdt met het regionaal risicoprofiel. Dat houdt in dat we momenteel een voorzitter en vier leden hebben. De leden van het dagelijks bestuur hebben ook allemaal een eigen portefeuille en bereiden de vergaderingen van het algemeen bestuur zowel inhoudelijk als procesmatig voor.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 28 juni 2018 is een aantal scenario's besproken. Hieruit kwam een voorkeur voor een bestuurlijke vorm waarin de taken en bevoegdheden zoveel mogelijk bij het algemeen bestuur belegd worden (lees: blijven) en dat de huidige bestuurlijke vorm zoveel mogelijk gehandhaafd moet blijven.

2 Voorstel

Gezien het wettelijk kader, de uitgangspunten zoals deze in het algemeen bestuur zijn besproken en de voorkeur van het algemeen bestuur komen we tot het volgende voorstel voor de bestuurlijke vorm:

1. Algemeen bestuur bestaande uit tien leden waaronder de voorzitter
2. Dagelijks bestuur bestaande uit drie leden en een voorzitter
3. Commissies

2.1 *Taken en bevoegdheden algemeen bestuur*

De leden van het algemeen bestuur zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor en hebben zeggenschap over de VRZHZ. De portefeuilles worden verdeeld onder de leden van het dagelijks bestuur maar het algemeen bestuur behoudt haar verantwoordelijkheden en zeggenschap over deze portefeuilles, er vindt geen overdracht van bevoegdheden plaats.

Met deze vorm blijft de betrokkenheid van de verschillende leden van het algemeen bestuur aanwezig, wordt voldaan aan het wettelijk kader en andere genoemde uitgangspunten.

2.2 *Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur*

Het dagelijks bestuur kent een voorzitter (de burgemeester van Dordrecht) en een aantal leden. Het dagelijks bestuur bereidt de agenda voor het algemeen bestuur voor. Bij de keuze van de leden van het dagelijks bestuur wordt conform het "reglement samenstelling dagelijks bestuur" (besloten in 2016) een evenredige geografische verdeling in de regio in acht genomen en wordt rekening gehouden met het risicoprofiel. Gezien de wisselingen en het aantal tijdelijke leden in het algemeen bestuur wordt bij de samenstelling van het dagelijks bestuur rekening gehouden met continuïteit. Tevens houden we rekening met het wettelijk kader en de verhouding tussen het aantal waarnemers en kroonbenoemde burgemeesters in het dagelijks bestuur.

2.2.1 *Voorstel samenstelling*

Deze afwegingen leiden tot het volgende voorstel voor de samenstelling van het dagelijks bestuur:

- Voorzitter (gemeente Dordrecht)
- Lid (gemeente Hoeksche Waard)
- Lid (gemeente Gorinchem)
- Lid (gemeente Zwijndrecht)

Op dit moment heeft de gemeente Zwijndrecht een waarnemend burgemeester. Om continuïteit van het dagelijks bestuur te waarborgen wordt voorgesteld om het huidig lid van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht tot het moment van kroonbenoeming van de burgemeester van Zwijndrecht als lid aan te laten blijven. De waarnemend burgemeester uit Zwijndrecht sluit dan niet aan bij het dagelijks bestuur. Zodra

gemeente Zwijndrecht een kroonbenoemde burgemeester heeft, zal het lid uit Hendrik-Ido-Ambacht het dagelijks bestuur verlaten.

2.2.2 Portefeuilleverdeling

Het dagelijks bestuur heeft op 31 januari 2019 in haar vergadering gesproken over de mogelijke portefeuilleverdeling, dit is een bevoegdheid van het dagelijks bestuur zelf. Indien het algemeen bestuur instemt met het voorstel voor de samenstelling van de leden van het dagelijks bestuur is de gedachte dat de portefeuilles als volgt verdeeld worden:

Portefeuillehouder	Portefeuille	Vertegenwoordiging bestuurlijke adviescommissies Veiligheidsberaad (BAC) en VNG
Dhr. Kolff Burgemeester Dordrecht VOORZITTER	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter - Bovenregionale samenwerking - Lid RvC Spinel 	
Mevr. Melissant Burgemeester Gorinchem	<ul style="list-style-type: none"> - Vicevoorzitter - Brandweer en brandweerkamer - Voorzitter RvC Spinel 	<ul style="list-style-type: none"> - BAC Brandweer - Brandweerkamer VNG
Dhr. Van der Velden Wvd. Burgemeester Hoeksche Waard	<ul style="list-style-type: none"> - Bedrijfsvoering - GHOR - Lid RvC Spinel - Deelnemer/adviseur auditcommissie 	<ul style="list-style-type: none"> - BAC GHOR
X Burgemeester Zwijndrecht		
¹ Dhr. Heijkoop Burgemeester Hendrik-Ido-Ambacht	<ul style="list-style-type: none"> - Bevolkingszorg - Risico- en Crisisbeheersing - Meldkamer 	<ul style="list-style-type: none"> - BAC Informatievoorziening - Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Meldkamers

¹ De heer Heijkoop is tijdelijk lid van het dagelijks bestuur en verlaat het dagelijks bestuur zodra de kroonbenoemde burgemeester van Zwijndrecht lid wordt. De verdeling van portefeuilles zal dan opnieuw besproken worden.

2.3 Commissies

2.3.1 Vaste commissies

In de huidige gemeenschappelijke regeling staat beschreven dat het algemeen bestuur commissies van advies kan instellen. Op dit moment zijn de auditcommissie en de commissie van advies gemeentesecretarissen veiligheid (AGV) de vaste commissies. Voorgesteld wordt om beide vaste commissies te handhaven met een paar kleine aanpassingen.

Auditcommissie

De huidige leden van de auditcommissie hebben in november 2018 een gesprek gevoerd over de rol en werkwijze van de auditcommissie. Hierbij is de meerwaarde evident gebleken maar acht men een andere samenstelling voorstelbaar. Wat betreft de samenstelling is het voorstel om uit te gaan van twee leden vanuit het algemeen bestuur en *maximaal* twee externe leden (bij voorkeur een oud-bestuurder, deze kan de rol van onafhankelijk voorzitter op zich nemen). De portefeuillehouder bedrijfsvoering uit het dagelijks bestuur is geen lid van de auditcommissie maar sluit aan als deelnemer/adviseur.

De rol van de auditcommissie staat beschreven in de gemeenschappelijke regeling VRZHZ en het reglement auditcommissie. Voorgesteld wordt om deze rol te handhaven.

Commissie van advies gemeentesecretarissen veiligheid (AGV)

De gemeentesecretarissen van de bij de GR betrokken gemeenten vormen een adviescommissie die gevraagd en ongevraagd advies geven aan het dagelijks bestuur over de kwaliteit en organisatie van de maatregelen en voorzieningen die gemeenten kunnen treffen met het oog op een ramp of crisis. Deze brede definitie leidt in de praktijk er toe dat verschillende onderwerpen voorgesproken worden in de AGV. Voorgesteld wordt om deze commissie te handhaven maar in de agendavoering explicieter aandacht te hebben voor de onderwerpen die in de AGV besproken moeten worden zodat advies uitgebracht kan worden aan het bestuur.

2.3.2 Specifieke commissies

Bestuurlijke begeleiding

De VRZHZ heeft de afgelopen jaren meermaals een tijdelijke bestuurlijke commissie ingesteld ten behoeve van een specifiek proces zoals bij voorbeeld de benchmark, het dekkingsplan en de strategische heroriëntatie. Deze commissies hebben bijgedragen aan het uiteindelijke besluitvormingstraject en hebben daarmee voorzien in een behoefte. Voorgesteld wordt om deze specifieke commissies in te blijven zetten.

Kernteam

Tot slot hebben de gemeenten tevens een kernteam ingericht. Dit team van zes ambtenaren uit de regio, voorgezeten door de coördinerend gemeentesecretaris, adviseert de burgemeesters in hun rol als lid van het dagelijks en algemeen bestuur op financiële en beleidsmatige onderwerpen. In de praktijk blijkt met name een overlap met de adviesrol van de auditcommissie. Geadviseerd wordt om deze overlap tussen beide gremia te bespreken en te bezien of dit effect heeft op de rolvulling.

3 Vervolg

Na besluitvorming van het algemeen bestuur op de bestuurlijke vorm zal de gemeenschappelijke regeling worden aangepast. Tevens zullen de aanverwante regelingen getoetst worden op de nieuwe bestuursvorm. Tot de formele aanpassing gerealiseerd is (inclusief gemeentelijke besluitvorming, naar verwachting eind 2019) zal het voorstel alvast in de praktijk worden gebracht om zo continuïteit te waarborgen.

Agendapunt II-2
Registratienummer 2019/92

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 21 februari 2019

Onderwerp: Nota reserves en voorzieningen

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
In te stemmen met de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen en deze met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 in werking te laten treden.

Vergaderstuk: 2019/93/A - Nota reserves en voorzieningen

Toelichting: De huidige nota reserves en voorzieningen dateert uit 2012. Deze is inmiddels verouderd. Voor u ligt de geactualiseerde nota met daarin het beleid dat de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) hanteert op het vlak van haar reserves en voorzieningen. Specifiek is het beleid geactualiseerd langs de lijn van:

- de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- De sturing op onze financiële positie. Omwille van een gedegen sturing op de reserves en voorzieningen willen we instellingscriteria, zoals een drempelbedrag van € 0,1 mln voor reserves verankeren in het beleid;
- de in 2017 en 2018 gemaakte bestuurlijke afspraken op het vlak van de egalisatie-reserve kapitaallasten (AB2018/1226 op 28 juni 2018) en de algemene reserve (AB2017/1712 op 27 september 2017).
- De overige vigerende kaders zoals de regionale kaderbrief (2017/1712 op 27 september 2017) en begrotingsrichtlijnen 2020 (13 december 2018 2018/1894).
- de organisatorische veranderingen door de reorganisatie van de VRZHZ in 2016;
- de veranderde systematiek van rentetoevoeging aan reserves. Het voorstel is om te stoppen met het berekenen van rente over onze reserves. Conform het nieuwe beleid worden de reserves elk jaar doorgelicht en herijkt, wat een rentetoevoeging overbodig maakt.

Het voorstel is om deze nota bij vaststelling met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 van kracht te laten zijn. Dat de ingangsdatum in het verleden ligt brengt geen (financiële) consequenties met zich mee. Met de actualisatie van deze nota wil de VRZHZ komen tot een handzame en werkbare systematiek voor en beheersing van haar reserves en voorzieningen. Hiermee bouwt de

Veiligheidsregio verder aan het bestendigen van haar financiële lijn en control. Deze nota wordt, conform de financiële verordening VRZHZ, minimaal éénmaal per vier jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: n.v.t.

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	Akkoord	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	akkoord	
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☒ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Na vaststelling door het AB volgt publicatie op het landelijke platform voor officiële bekendmakingen, waarmee het officieel van kracht is.

Communicatie:

n.v.t.

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Bedrijfsvoering

D. Vermeulen

J.J.L. van Bommel

N. Kaïm

dd. 7-1-2019

dd. 7-1-2019

dd. 7-1-2019

Vergaderstuk 2019/93/A

Nota reserves en voorzieningen

Datum: 15-12-2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Reserves en voorzieningen	3
1.2	Wettelijk kader	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Reserves.....	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soorten reserves	5
2.3	Algemene bepalingen reserves	5
2.4	Instellingscriteria reserves	5
2.5	Mutaties reserves	6
2.5.1	Toevoegingen	6
2.5.2	Onttrekkingen	6
2.5.3	Spelregels algemene reserve	7
2.5.4	Egalisatiereserves	7
2.5.5	Spelregels egalisatiereserve kapitaallasten	7
2.6	Wijzigen van doel en opheffen reserves	7
2.7	Overige spelregels reserves	8
2.7.1	Waardering	8
2.7.2	Herijking reserves	8
2.7.3	Rentetorekening	8
3	Voorzieningen	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Soorten voorzieningen	9
3.2.1	Onderhoudsvoorzieningen	9
3.2.2	Overige voorzieningen	9
3.3	Instellingscriteria voorzieningen	9
3.4	Mutaties voorzieningen	10
3.5	Opheffen voorzieningen	11
3.6	Overige spelregels voorzieningen	11
3.6.1	Waardering	11
3.6.2	Beoordeling voorzieningen	11
3.6.3	Rentetorekening	11
4	Risicomanagement en weerstandsvermogen	12
4.1	Algemeen	12
4.2	Minimumpositie algemene reserve	12
5	Slotbepalingen	12
5.1	Citeertitel	12
5.2	Inwerkingtreding	13

1 Inleiding

1.1 Reserves en voorzieningen

Het Besluit begroting en verantwoording (hierna: BBV) beschrijft de regelgeving voor de begroting en verantwoording van provincies en gemeenten. Als onderdeel hiervan bevat de BBV een aantal artikelen die betrekking hebben op reserves en voorzieningen. Reserves en voorzieningen worden vaak in één adem genoemd. Toch is er een wezenlijk onderscheid. Reserveren is een vorm van sparen. Meestal gaat het om zaken die niet direct in de exploitatie kunnen worden opgevangen. Reserves kunnen in principe vrij worden bestemd. Het Algemeen Bestuur (AB) kan aan reserves een bepaalde bestemming geven en de bestemming wijzigen. Bij voorzieningen ligt dat anders. Voorzieningen worden gevormd omdat daar verplichtingen of risico's tegenover staan waarbij omvang en tijdstip van optreden onzeker zijn. Het AB kan de bestemming van voorzieningen niet wijzigen. In onderstaande tabel is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen samengevat:

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	Het Algemeen Bestuur (AB) is bevoegd	Het Dagelijks Bestuur (DB) is bevoegd
Onderdeel van	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Aanwending vrij	Ja	Alleen voor het betreffende doel
Opbouw (dotatie)	Resultaat bestemmend (wordt begroot)	Resultaat bepalend
	Het resultaat van de baten en lasten leidt tot een storting respectievelijk onttrekking aan de reserve. Besluit AB is vereist. Directe toevoeging is niet toegestaan	De storting in een voorziening is een last voor de begroting en komt direct ten laste van de exploitatie.
Aanwending (onttrekking)	Resultaat bestemmend (wordt begroot) Directe onttrekking (via exploitatie) is niet toegestaan	Rechtstreeks uit voorziening
Financiële onderbouwing	Niet verplicht, wel wenselijk	Ja, verplichte onderbouwing
Indeling	<ul style="list-style-type: none">• Algemene reserve• Bestemmingsreserves	Voorzieningen voor: <ul style="list-style-type: none">• Verplichtingen en verliezen• Bestaande risico's• Egalisatie van kosten• Bijdragen van derden

Vanwege de inhoudelijke verschillen is er in deze nota voor gekozen reserves en voorzieningen in afzonderlijke hoofdstukken te behandelen.

1.2 Wettelijk kader

De nota reserves en voorzieningen is primair bedoeld als instrument ten behoeve van de kaderstellende rol van het AB. Het doel van deze nota is:

1. Informatie geven over de richtlijnen van het BBV over reserves en voorzieningen;
2. Beleidsregels vast te stellen over de wijze waarop reserves en voorzieningen in de administratie van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) moeten worden vastgelegd en verantwoord.

Het kader voor reserves en voorzieningen wordt gevormd door artikel 42 tot en met 45 van het BBV en door artikel 8 lid 1a en lid 3 van de Financiële verordening VRZHZ. In de toepassing van het BBV is aan de hand van praktijkcases veel informatie beschikbaar gekomen welke een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV bevorderen. Hiermee wordt in de voorliggende nota rekening gehouden. Een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen is te vinden in de laatst vastgestelde begroting of jaarrekening.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het beleid en beheer van reserves toegelicht. Hierin worden de richtlijnen weergegeven met betrekking tot instellen, wijzigen, onttrekken, toevoegen en opheffen van reserves. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de richtlijnen rondom voorzieningen. Tot slot wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op het weerstandsvermogen en het risicoprofiel en volgen in hoofdstuk 5 een aantal slotbepalingen.

2 Reserves

2.1 Algemeen

De definitie van reserves luidt: reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Reserveren betekent geld opzij leggen:

- om later een (grote) investering te doen;
- voor moeilijke tijden (weerstandsvermogen. Dit is het weerstandsvermogen en dit betreft alleen de algemene reserve);
- om risico's op te vangen;
- voor onverwachte zaken;
- ter egalisering van schommelingen in kosten.

Meestal gaat het om zaken die niet direct in de exploitatie zijn op te vangen.

2.2 Soorten reserves

In artikel 43 BBV worden reserves onderscheiden naar twee soorten:

1. *De algemene reserve*: dit is een reserve waaraan geen bestemming is gegeven. De algemene reserve wordt gebruikt voor het opvangen van risico's in algemene zin. De algemene reserve draagt veelal het karakter van spaarfunctie en buffer. Een buffer bijvoorbeeld ter dekking van mogelijke exploitatieverliezen.
2. *De bestemmingsreserves*: dit zijn reserves waaraan het AB een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het onderscheid tussen algemene en bestemmingsreserves is gebaseerd op politieke beslissingen. Zodra het AB aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. De algemene reserve is een reserve zonder een dergelijk oormerk.

2.3 Algemene bepalingen reserves

De algemene reserve wordt gevoed door overschotten op de jaarrekening. Tekorten worden onttrokken aan de algemene reserve.

Vrijval uit bestemmingsreserves worden bij algemeen bestuursbesluit gedoteerd aan de algemene reserve. Bij de jaarlijkse cyclus van bepaling van de hoogte van de algemene reserve vindt vervolgens aftopping plaats door middel van vrijval uit de algemene reserve plaats ten bate van het jaarresultaat. Dit vindt plaats met de herijking van de reserves bij de jaarrekening. De spelregels voor aftopping staan opgenomen in paragraaf 2.5.3.

2.4 Instellingscriteria reserves

Het instellen van (bestemmings)reserves is in het kader van het budgetrecht een bevoegdheid van het AB. Een bestemmingsreserve wordt ingesteld voor een concreet door het AB vastgesteld doel. Om te voorkomen dat er onnodig middelen worden vastgelegd waarvoor een andere bestemming mogelijk is, moet een bewuste afweging en onderbouwing ten grondslag liggen aan de instelling van een reserve.

Bij het instellen van reserves gelden de volgende criteria ter onderbouwing:

- Het instellen van een reserve dient via een AB-besluit plaats te vinden.
- In het besluit van het AB zal, voor zover van toepassing, aangegeven moeten worden:
 - Het doel waarvoor de reserve wordt gevormd,
 - De minimale en/of maximale omvang;
 - De omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief de onderbouwing daarvan;
 - De looptijd van de reserve (start- en/of einddatum).

- Het minimumbedrag voor het instellen van een bestemmingsreserve is € 0,1 mln. Dit ter voorkoming van een veelvoud aan reserves en een versnippering van middelen. De VRZHZ hanteert de lijn zo min mogelijk gemeentelijke middelen aan de kant van de gemeenschappelijke regeling aan te houden.
- Vooruitlopend op goedkeuring van het AB van de instelling van een bestemmingsreserve kunnen geen financiële verplichtingen worden aangegaan.
- Voor iedere reserve wordt een budgethouder aangewezen.

2.5 Mutaties reserves

In beginsel is het toevoegen en onttrekken aan reserves een bevoegdheid van het AB. Hierbij gelden de volgende criteria:

2.5.1 Toevoegingen

- Toevoegingen aan reserves worden door het AB goedgekeurd via de P&C-instrumenten (begroting, bestuursrapportage en jaarrekening) of via een apart besluit van het AB.
- In de jaarrekening worden de toevoegingen aan elk van de reserves verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting door het AB is goedgekeurd. Daarboven is een expliciet besluit van het AB vereist.

2.5.2 Onttrekkingen

- Onttrekkingen aan reserves worden door het AB goedgekeurd via de P&C-instrumenten (begroting, bestuursrapportage en jaarrekening) of via een apart besluit van het AB.
- In de rekening worden de onttrekkingen aan elk van de reserves verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting door het AB is goedgekeurd. Daarboven is een besluit van het AB vereist.
- Conform de BBV mogen onttrekkingen niet tot gevolg hebben dat de reserve negatief wordt.
- Uitgaven die worden gedaan ten laste van een reserve, dienen incidenteel van aard te zijn omdat de reserve eindig is. Als de reserve besteed is, zijn er geen middelen die deze uitgaven kunnen opvangen. Vandaar dat structurele uitgaven, structureel gedekt moeten worden in de begroting. Incidentele uitgaven of uitgaven kunnen wel worden gedekt uit een reserve.
- Indien geraamde onttrekkingen uit de reserve bij de nacalculatie bij de jaarrekening niet noodzakelijk zijn, worden deze niet onttrokken aan de desbetreffende reserve.
- De besteding van de middelen kan door omstandigheden in tijd anders zijn dan vooraf gepland. Zolang het doel waaraan de middelen worden besteed gelijk is aan hetgeen het AB heeft vastgesteld, mag het AB deze gewijzigde onttrekking in jaarschijven goedkeuren mits het maximaal te onttrekken bedrag niet wordt overschreden.

2.5.3 Spelregels algemene reserve

- De VRZHZ houdt een algemene reserve aan van 1% van het totaal van de lasten met een minimum van € 0,5 mln.
- Indien de buffer bij de VRZHZ lager is geworden dan de voorgestelde 1% van het totaal van de lasten dan wordt dit in beginsel niet aangevuld door de gemeenten.
- Aanvulling dient primair plaats te vinden uit mogelijke (toekomstige) voordelige jaarrekeningresultaten.
- Het is daarbij niet de bedoeling dit te bewerkstelligen via de inwonerbijdrage.
- Het meerdere boven de 1% van het begrotingstotaal met een minimum van € 0,5 mln vloeit terug naar de gemeenten.

2.5.4 Egalisatiereserves

Op het moment dat het AB een egalisatiereserve voor een doel heeft ingesteld dan kunnen tekorten en overschotten voor dat doel worden onttrokken of toegevoegd zonder dat daarvoor een apart besluit van het AB nodig is. De VRZHZ hanteert ter egalisering van de kapitaallasten een egalisatiereserve (de egalisatiereserve kapitaallasten). Deze neemt gezien haar karakter tussen de reguliere bestemmingsreserve een aparte plek in.

2.5.5 Spelregels egalisatiereserve kapitaallasten

- Jaarlijks zal bij de jaarverantwoording middels een 5-jarige projectie naar de toekomst het verloop van de egalisatiereserve kapitaallasten gemaakt worden.
- Hierin worden de gerealiseerde investeringen uit de betreffende jaarverantwoording meegenomen.
- Vrijval vindt plaats bij de jaarverantwoording in jaar T van het deel van de egalisatiereserve dat op basis van een 5-jarige projectie (t/m jaar T+5) niet nodig is voor dekking, hierbij meerekenend een constante buffer van € 0,5 mln.
- Vice versa vindt een dotatie plaats aan de egalisatiereserve als deze op basis van de 5-jarige projectie (t/m jaar T+5) onder de constante buffer van € 0,5 mln zakt.

2.6 Wijzigen van doel en opheffen reserves

Het AB besluit, al dan niet op voorstel van het DB, over het wijzigen van het doel of het opheffen van reserves. Hierbij gelden de volgende criteria:

- Het AB kan besluiten de bestemming van de reserves te wijzigen (voor zover hiervoor nog geen externe verplichtingen zijn aangegaan) dan wel bestemmingsreserves op te heffen en toe te voegen aan de algemene reserve.
- Het opheffen van een reserve gebeurt door een besluit van het AB.
- Indien er twee achtereenvolgende jaren niet aan de reserve is onttrokken valt deze automatisch vrij, tenzij het algemeen bestuur besluit tot instandhouding van de reserve.

- Opheffing kan geschieden op momenten dat het geformuleerde doel is gerealiseerd dan wel op basis van ontwikkelingen waarbij het beoogde doel niet meer van toepassing is of de reserve is uitgeput.
- Indien tot opheffing van reserves wordt besloten, vloeien de vrijkomende gelden naar de algemene reserve.

2.7 Overige spelregels reserves

2.7.1 Waardering

Reserves worden op basis van het BBV gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.7.2 Herijking reserves

Jaarlijks vindt een herijking plaats van alle bestemmingsreserves bij de behandeling van de jaarstukken. Dit houdt in dat nagegaan wordt of het doel van de bestemmingsreserve nog steeds bestaat. Bovendien wordt vastgesteld of de hoogte van de bestemmingsreserve in overeenstemming is met de te verwachten uitgaven. Het resultaat van de herijking, eventuele vrijval van bestemmingsreserves in de algemene reserve, wordt ter besluitvorming aan het AB voorgelegd bij de behandeling van de jaarstukken.

2.7.3 Rentetoerekening

Aan reserves wordt geen rente toegerekend. Aangezien bij de periodieke herijking de noodzaak en omvang van de reserves wordt getoetst, is het niet noodzakelijk bij voorbaat een inflatiecorrectie middels rentetoerekening toe te passen op de reserves. Indien bij de periodieke herijking de middelen in de reserve ontoereikend blijken te zijn voor het doel wat zij dient, vindt dotatie aan de reserve plaats. Omgekeerd zal het deel van de reserve dat niet benodigd is vrijvallen.

3 Voorzieningen

3.1 Algemeen

Voorzieningen zijn passiefposten in de balans, die een inschatting geven van voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn. Bij voorzieningen is er sprake van een oorzaak uit het verleden: er is iets gebeurd wat niet terug te draaien is en wat waarschijnlijk leidt tot lasten in de toekomst die niet waren voorzien (begroot). Ook kan een voorziening ingesteld worden ter egalisatie van pieken in de kosten in de begroting. Deze kosten dienen zeker plaats te vinden. Van een vrije keuze bij het instellen van een voorziening is derhalve geen sprake. Wel kunnen soms de gevolgen nog beïnvloed worden. Bij het bepalen van de noodzakelijke omvang van de voorziening wordt hiermee ook rekening gehouden.

3.2 Soorten voorzieningen

De voorzieningen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Onderhoudsvoorzieningen.
- Overige voorzieningen.

3.2.1 Onderhoudsvoorzieningen

Onderhoudsvoorzieningen worden vooraf door het AB ingesteld. Voor het instellen van een onderhoudsvoorziening geldt: geen meerjarenonderhoudsplan (mjop), geen voorziening. Een voorziening om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kan worden ingesteld als wordt voldaan aan onderstaande criteria:

- Instelling en voeding gebeuren alleen op basis van een mjop van het betreffende kapitaalgoed.
- Het onderhoudsplan wordt vastgesteld voor de resterende levensduur van het kapitaalgoed.
- Het onderhoudsplan wordt om de drie jaar geactualiseerd.

Bij de vaststelling van het onderhoudsplan wordt het te hanteren kwaliteitsniveau vastgesteld. De achterliggende gedachte hiervan is dat indien de hoogte van de onderhoudsvoorziening aansluit bij een onderhoudsplan de continuïteit van voorzieningenniveau, zowel in beleidsmatige als in financiële zin, is gewaarborgd.

3.2.2 Overige voorzieningen

Overige voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en risico's welke vanuit bedrijfseconomisch oogpunt noodzakelijk zijn.

Bij instelling van deze voorzieningen wordt in ieder geval het volgende aangegeven:

- de aard en reden voor het vormen en de omvang van de voorziening;
- de verwachte looptijd van de voorziening. Met andere woorden, wanneer wordt de verplichting of het risico naar verwachting geëffectueerd.

3.3 Instellingscriteria voorzieningen

De vorming van voorzieningen is veel dwingender voorgeschreven door het BBV dan de vorming van reserves. De uitgangspunten voor het instellen van een voorziening en het in stand houden daarvan zijn binnen het BBV aan strikte regelgeving gebonden. Het vormen van voorzieningen is geregeld in artikel 44 BBV. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- concrete verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- bestaande risico's ter zake van te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;

- voor egalisatie van sterk wisselende kosten van grote omvang (bijvoorbeeld onderhoud gebouwen e.d.). De mate waarin schommelingen afgedekt moeten worden is mede afhankelijk van de vraag in hoeverre deze schommelingen verstoringen werken op het totaalbeeld en daardoor de structurele financiële positie van de VRZHZ vertekenen. Ter onderbouwing van deze kosten dienen actuele onderhoudsplannen aanwezig te zijn;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Uitgezonderd zijn voorschotbedragen ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voor het instellen van voorzieningen gelden de volgende criteria:

- Voor bepaalde voorzieningen wordt door de wet al aangegeven dat een voorziening gevormd moet worden. Dit betreft voorzieningen voor afdekking van risico's. Bij deze voorzieningen geldt het principe dat lasten genomen moeten worden zodra ze bekend zijn (en baten wanneer ze gerealiseerd zijn). Het nemen van verlies betekent het verwerken direct ten laste van de exploitatie al of niet via de vorming van een voorziening. Het instellen van voorzieningen die rechtstreeks voortvloeien vanuit de bedrijfsvoering en wettelijke regelingen, kan achteraf bij de vaststelling van de jaarrekening (toelichting op de balans) worden geformaliseerd.
- Voor het vormen van voorzieningen wordt een minimumbedrag van € 0,025 mln gehanteerd.
- Voor iedere voorziening wordt een budgethouder aangewezen.

Het beschikkingsrecht over de voorzieningen ligt bij het DB.

3.4 Mutaties voorzieningen

Voorzieningen dienen dekkend te zijn voor verplichtingen en risico's. Ze mogen daarom niet hoger of lager zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Jaarlijks vindt er bij de jaarrekening een herijking plaats. Als blijkt dat een voorziening te hoog is doordat verplichtingen wegvallen of risico's afnemen dan valt een gedeelte van de voorziening vrij ten gunste van de exploitatie. Omgekeerd vindt er een dotatie plaats als blijkt dat de voorziening te laag is.

Toevoegingen

- Toevoegingen moeten zijn gebaseerd op de gewenste of noodzakelijke omvang.
- Voorzieningen ter egalisatie van kosten worden afgestemd op de door het AB bepaalde kaders (in het bijzonder de onderhoudsplannen).
- De voeding van voorzieningen vindt plaats via de exploitatie. Bij (verwachte) tekorten dienen de voorzieningen te worden aangevuld.

Onttrekkingen

- Bestedingen worden rechtstreeks ten laste van een voorziening verantwoord en blijven buiten de exploitatie.
- Bestedingen ten laste van voorzieningen vinden alleen plaats indien de onttrekkingen zijn gepland bij de vorming van de voorziening. Deze staan in directe relatie tot het doel van de voorziening.
- Voorzieningen mogen niet negatief zijn.

Afwijkingen in geraamde onttrekkingen of toevoegingen (dotaties) dienen gemeld te worden via de Bestuursrapportage (BURAP) en uiteindelijk als toelichting in de jaarrekening.

3.5 Opheffen voorzieningen

Voorzieningen worden opgeheven als:

- de verplichting en/of het risico waarvoor de voorziening is gevormd is vervallen of is opgehouden te bestaan. Indien dit het gevolg is van veranderingen in wet- en regelgeving is een besluit van het AB niet nodig. Voorzieningen ter egalisatie van kosten worden opgeheven na een besluit van het AB.
- De omvang van de voorziening in is principe groter dan € 0,025 mln. Uitgezonderd zijn de voorzieningen die zijn gevormd voor van derden verkregen middelen.

Het doel van een voorziening kan niet gewijzigd worden. Als de daaraan ten grondslag liggende verplichting komt te vervallen wordt de voorziening opgeheven en valt het saldo vrij in de exploitatie.

3.6 Overige spelregels voorzieningen

3.6.1 Waardering

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Voor jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume mag geen voorziening worden gevormd.

3.6.2 Beoordeling voorzieningen

Jaarlijks vindt bij de jaarrekening een beoordeling van de voorzieningen plaats of de te verwachten verplichting of het risico nog bestaat. Bovendien wordt vastgesteld of de hoogte van de voorziening in overeenstemming is met de te verwachten uitgaven of het bestaande risico.

3.6.3 Rentetoerekening

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn volgens artikel 45 van het BBV niet toegestaan.

4 Weerstandsvermogen

4.1 Algemeen

Voor wat betreft de reserves ligt er een nadrukkelijke relatie met het weerstandsvermogen en het risicomangement binnen de VRZHZ. Het weerstandsvermogen is de mate waarin de VRZHZ in staat is om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn als verplichtingen, verliezen en risico's, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de VRZHZ beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Bij weerstandsvermogen gaat het dus om de mate waarin de organisatie in staat is om middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder haar hele beleid te hoeven wijzigen.

4.2 Minimumpositie algemene reserve

In de nota Risicomangement en weerstandsvermogen is een methode beschreven om de risico's te kwantificeren. Op basis hiervan is het mogelijk om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen. De algemene reserve (buffervermogen) wordt tot de beschikbare weerstandscapaciteit gerekend. Om te voorkomen dat de algemene reserve als buffer niet meer toereikend is, wordt voornamelijk vastgehouden aan de gehanteerde minimumpositie. Het AB houdt in beginsel vast aan de minimale norm aan voor de algemene reserve. In hoofdstuk 2.5.3. staan de bepalingen omtrent de minimale norm van en dotaties aan de algemene reserve.

5 Slotbepalingen

5.1 Citeertitel

Deze nota wordt aangehaald als de Nota reserves en voorzieningen Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid 2019.

5.2 Inwerkingtreding

Deze nota treedt met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 in werking. Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 21 februari 2019,

De secretaris

De voorzitter

Drs. C.H.W.M. Post Mcm

mr. A.W. Kolff

Agendapunt II-3
Registratienummer 2019/94

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 21 februari 2019
- Onderwerp: Vijfheerenlanden
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
 - kennis te nemen van de rapportage en het addendum.
 - kennis te nemen van de verschillen tussen de rapportage van de VRZHZ en de rapportage van Deloitte
 - inzicht te krijgen in het vervolgproces
- Vergaderstuk: 2019/94/A - Eindrapportage onafhankelijk bindend advies VHL
2019/94/B - Addendum behorend bij eindrapportage onafhankelijk bindend advies VHL
- Toelichting: In de vergadering van het algemeen bestuur van 13 december 2018 is het *Eindrapport uittreding Leerdam en Zederik - uittreedsom (nov 2018)* behandeld en bent u geïnformeerd over de stand van zaken van het proces van arbitrage. Op 31 januari 2019 heeft de VRZHZ van de opdrachtgever, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, formeel de rapportage *Eindrapportage onafhankelijk bindend advies VHL* en het *addendum* dat hierbij is opgesteld ontvangen. Deze documenten zijn opgemaakt door Deloitte.
- Onderstaand wordt u geïnformeerd over de verschillen tussen beide rapportages.
- Verschillenanalyse
- Bij aanvang en tijdens het arbitrageproces heeft Deloitte regelmatig informatie opgevraagd bij VRZHZ, veelal tot op detailniveau. Er is zorgvuldig en grondig onderzoek verricht door Deloitte, waarbij de cijfers en de cijferopbouw van VRZHZ niet in twijfel zijn getrokken. De uitkomst van het arbitrageproces is een bedrag van bruto EUR 5,1 miljoen, een verschil van bijna 3 miljoen ten opzichte van de berekeningen van VRZHZ. De verschillen met betrekking tot de uittreedsom zijn te verklaren door een andere rekensystematiek die Deloitte gehanteerd heeft ten opzichte van VRZHZ. Deloitte heeft andere grondslagen gebruikt in haar berekeningen, waarbij toepassing van een factor 3 in plaats van een factor 5 doorslaggevend is in de

hoogte van het eindbedrag. Factor 3 betekent een afbouwperiode van 5 jaar met een afname van de kosten van 20% per jaar. Factor 5 gaat ook uit van een afbouwperiode van 5 jaar, echter met 100% kostenberekening per jaar.

De VRZHZ is tevreden dat er nu duidelijkheid is over de hoogte van de uittreedsom. Wel zijn we teleurgesteld over de inhoud. Deloitte heeft bij de bepaling van haar grondslagen de uitgangspunten voor uittrading bij vrijwillige publieke samenwerkingsverbanden gehanteerd. De VRZHZ is van mening dat onze taakomschrijving niet kan en zal veranderen vanwege het wettelijke karakter. Het op termijn blijven voldoen aan de wettelijke verplichte taken is naar onze mening onvoldoende meegenomen in de berekeningen. Een afbouw van 20% per jaar is vanuit die optiek dan ook niet realistisch.

VRZHZ is in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen over het rapport 'onafhankelijke bindend advies VHL'. Onze vragen hadden met name betrekking op de gehanteerde grondslagen en specifiek in welke mate deskundigen op het gebied van wettelijk verplichte gemeenschappelijke regelingen betrokken zijn bij het onderzoek. Deloitte heeft in haar beantwoording aangegeven dat de heer Kokx van bureau KokxDeVoogd geconsulteerd is. Met de heer Kokx is echter een geheimhoudingsovereenkomst afgesloten, waarop Deloitte zich beroept. De VRZHZ heeft dus helaas geen inzage op welke manier zijn expertise is meegenomen en tot uiting komt in het rapport.

Omdat de uitkomst van het rapport op gespannen voet staat met de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gedane toezegging dat achterblijvende gemeenten geen financieel nadeel zullen ondervinden van de gemeentelijke herindeling, heeft VRZHZ een brief verzonden aan de Minister. In deze brief uit de VRZHZ haar teleurstelling over de inhoud en het proces en doen wij aanbevelingen voor toekomstige vergelijkbare vraagstukken. Verder hebben we aangeboden te participeren in een eventueel evaluatieproces.

Vervolgproces

Gezien de uitkomst van de arbitrage is de vraag aan de orde hoe de VRZHZ en haar gemeenten om kunnen gaan met het effect hiervan. Aan de hand van een presentatie door uw algemeen directeur wordt u geïnformeerd over dit proces en krijgt u inzicht in de planning. We richten ons hierbij op:

- 21 februari 2019 schets van proces
- 27 juni 2019 vaststellen van bestuurlijke uitgangspunten
- 10 oktober 2019 definitief besluit op uitwerking

Juridische aspecten: nvt

Financiën: nvt

Advies (Concern)control:

Onderwerp	Advies	
Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	nvt	
De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	nvt	
Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: nvt

Communicatie: nvt

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	C.H.W.M. Post	J.J.L. van Bommel	J. Boons
	dd. 10-1-2019	dd. 15-1-2019	dd. 17-1-2019

Onafhankelijk bindend advies

Uittreding voormalige gemeenten Leerdam en Zederik
uit de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Datum: 22 januari 2019
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Achtergrond	3
1.2	Onderzoeksopdracht aan Deloitte	3
1.3	Beproefde onderzoeksmethodologie	4
1.4	Procesaanpak onderzoek	5
1.5	Leeswijzer.....	6
2.	Grondslagen voor onderzoek.....	7
2.1	Financiële uitgangspunten	7
2.2	Wet- en regelgeving en jurisprudentie	8
2.3	Uitgangspunten Begeleidingscommissie	9
2.4	Tijdelijk en schadebeperking	10
2.5	Procesgang samengevat	12
3.	Analyse per invalshoek	13
3.1	Impact personeelskosten	13
3.2	Impact exploitatie	15
3.3	Impact balans	21
3.4	Projectkosten	23
4.	Eenduidig onafhankelijk bindend advies	24
	Bijlage 1: projectkosten	25
	Bijlage 2: geïnterviewde functionarissen VHL en VRZHZ	26
	Bijlage 3: gebruikte relevante documentatie	27

1. Inleiding

Voorliggende rapportage heeft betrekking op een onderzoek in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) naar de uittreding van de rechtsvoorgangers van de gemeente Vijfheerenlanden (hierna: VHL), i.c. de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, uit de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ). Dit als gevolg van een gemeentelijke fusie. Deze rapportage betreft een eenduidig bindend advies voor betrokken partijen ten aanzien van de definitieve kostenopstelling en bijbehorende kosten met betrekking tot deze uittreding. Hoofdstuk 1 gaat in op de achtergrond van dit onderzoek en licht de opdracht, de gehanteerde methodologie en procesaanpak toe.

1.1 Achtergrond

Op 1 januari 2019 zijn de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik gefuseerd tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Daarbij is sprake van een grenswijziging tussen de provincies Zuid-Holland en Utrecht. De nieuwe gemeente is ingedeeld bij de provincie Utrecht.

Er is een "Begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden" ingesteld die als focus heeft de bijkomstige gevolgen van de herindeling met betrekking tot de samenwerkingsverbanden te begeleiden. BZK bekleedt de rol van voorzitter van deze Begeleidingscommissie waarin verder de twee provincies en de inmiddels nieuw gevormde gemeente Vijfheerenlanden als rechtsopvolger van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik zitting hebben. In het kader van de uit- en toetredingen tot de gemeenschappelijke regelingen door de voormalige gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik is een (externe) procesregisseur aangetrokken. BZK is de opdrachtgever van deze procesregisseur.

De wijziging van de provinciale indeling heeft gevolgen voor de deelname aan gemeenschappelijke regelingen door de Vijfheerenlanden gemeenten. Zo ook voor de wettelijke indeling van de veiligheidsregio's. De voormalige gemeenten Leerdam en Zederik treden uit de VRZHZ en de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden is deelnemer geworden van de Veiligheidsregio Utrecht. Met alle gemeenschappelijke regelingen, behalve de VRZHZ, is door de Vijfheerenlanden gemeenten in principe overeenstemming bereikt over de uittreed- en intreedsom.

Over de kosten die gemoeid zijn met de uittreding uit de VRZHZ is veelvuldig overleg gevoerd tussen de veiligheidsregio en de Vijfheerenlanden gemeenten. In dat kader zijn diverse berekeningen gemaakt aan de hand van kostenopstellingen. Deze overleggen hebben niet geleid tot overeenstemming tussen de partijen over de uiteindelijke kosten van de uittreding.

Tussen de VRZHZ, de Vijfheerenlanden gemeenten en BZK is afgesproken dat een onafhankelijk expertbureau een voor alle partijen eenduidig bindend advies geeft over de juiste kostenopstelling en welk kostenplaatje dit definitief met zich brengt.

1.2 Onderzoeksopdracht aan Deloitte

In het kader van de hierboven geschetste achtergrond is door BZK de volgende opdracht geformuleerd:

"Stel een eenduidig, onafhankelijk financieel (juridisch) advies ten aanzien van de kosten die gepaard gaan met de uittreding van Leerdam en Zederik uit de VRZHZ."

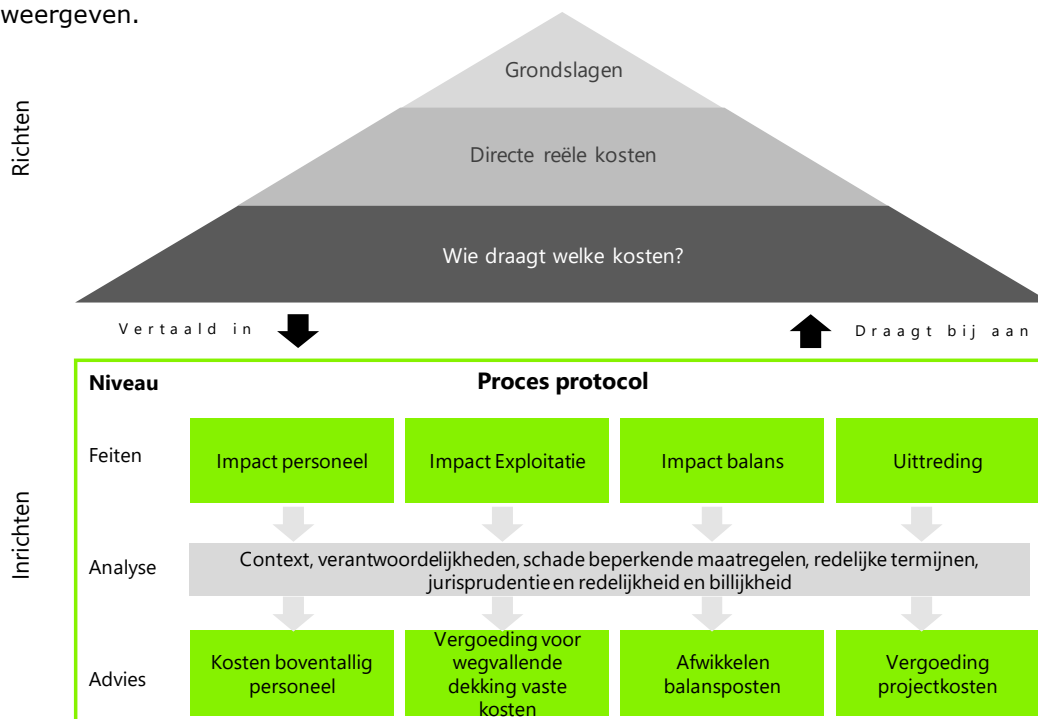
In de offerteuitvraag aan Deloitte d.d. 7 december 2018 staat genoemd dat het vertrekpunt voor de opdracht onder andere de "financiële analyses die zijn opgesteld door zowel de VRZHZ als de

Vijfheerenlanden gemeenten” zijn.¹ Echter in het kader van de nadrukkelijke wens van alle betrokken partijen om te komen tot een *eenduidig onafhankelijk bindend advies* omtrent de uittreedsom van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik uit de VRZHZ – en ter borging van deze onafhankelijkheid – is afgesproken dat Deloitte een eigen kostenopstelling en berekening van de uittreedsom maakt. Deze kostenopstelling en berekening van de uittreedsom, is gebaseerd op wet- en regelgeving, de notitie “Uitgangspunten ten aanzien van het proces van financiële verrekening” d.d. 26 juni 2018 van de Begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden en professionele expertise en ervaring van Deloitte op het gebied van onder andere uittredingen uit gemeenschappelijke regelingen en veiligheidsregio’s. Hierbij wordt kennis genomen van de eerder genoemde financiële analyses die zijn opgesteld door zowel de Vijfheerenlanden gemeenten als de VRZHZ.

De formele opdrachtgever voor het onderzoek is BZK, directie Bestuur, Financiën en Regio’s, in samenspraak met de VRZHZ en de recent gevormde gemeente Vijfheerenlanden. De voorliggende rapportage wordt gelijktijdig aan de drie partijen aangeboden en voorzien van een korte toelichting door de onderzoekers.

1.3 Beproefde onderzoeksmethodologie

Redenerend vanuit de grondslagen (waaronder de door de Begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden geformuleerde uitgangspunten van juni 2018 en wet- en regelgeving (jurisprudentie)) in combinatie met het professionele en onafhankelijke oordeel van de onderzoekers, wordt de financiële impact van de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik uit VRZHZ in kaart gebracht op basis van directe en reële kosten. De berekening van de directe en reële kosten kennen als vertrekpunt een viertal invalshoeken: personeel, exploitatie, balans en uittreding. Vervolgens vindt een analyse plaats op de feiten per invalshoek, waarna wordt gekomen tot een advies. Het proces is in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 1: visualisatie van de beproefde Deloitte methodiek

¹ Zie de memo “Kostenopstelling Vijfheerenlanden” d.d. 14 november 2018 van de inmiddels gevormde gemeente Vijfheerenlanden aan de Directie van de VRZHZ en het eindrapport “Uittreding Leerdam en Zederik; Uittreedsom” versie 1.0 d.d. 27 november 2018 van bureau Bosland Advies en projectmanagement.

De vier invalshoeken zijn het vertrekpunt voor de opbouw van de kostenopstelling. Per kostenpost moeten de directe en reële kosten worden bepaald aan de hand van bijvoorbeeld het aantal overbruggingsjaren voor toekomstige schade dat moet worden meegenomen in het bepalen van de uittreedsom of moet worden vastgesteld dat geen kosten opgevoerd kunnen worden omdat die in werkelijkheid niet worden gemaakt. Er wordt met andere woorden aan de hand van de kosten per post in de opstelling gekeken wat de feitelijke impact op personeel, exploitatie, balans en uittreding betreft. Op deze feiten wordt een analyse uitgevoerd, waarmee de berekening van de definitieve uittreedsom, bestaande uit de optelsom van desintegratiekosten, frictiekosten en projectkosten, kan worden gemaakt.

1.4 Procesaanpak onderzoek

Om te komen tot een *eenduidig onafhankelijk bindend advies* is onderstaande fasering door de onderzoekers gehanteerd. Op de figuur volgt een compacte toelichting.

Figuur 2: visualisatie gefaseerde procesaanpak onderzoek

Stap 1: Operationaliseren

Tijdens de eerste stap is samen met de opdrachtgever het onderzoek ingericht en het belang van het karakter van het onderzoek besproken, namelijk het opstellen van een eenduidig onafhankelijk bindend advies. Hierbij is de aanpak definitief vastgesteld, is de informatiebehoefte vanuit het onderzoeksteam uitgewisseld en is de korte doorlooptijd van het onderzoek herbevestigd. Bij het eerste overleg is een startset aan documentatie aan het onderzoeksteam overhandigd.

Stap 2: Verzamelen

In de tweede stap zijn – mede op basis van de startset – de grondslagen door het onderzoeksteam nader bepaald voor de kostenopstelling en welke kostensoorten dienen te worden onderzocht door het onderzoeksteam.

De tweede stap had eveneens betrekking op het gericht verzamelen en scannen van documentatie teneinde voor het onderzoek relevante informatie te verzamelen. In een eerste gesprek met betrokkenen vanuit VHL en de VRZHZ is, naast een zienswijze van beide partijen, aanvullende schriftelijke informatie voor de kostenopstelling verkregen.

Stap 3: Analyseren

De derde stap stond in het teken van het analyseren van verkregen informatie en het berekenen van de diverse kostensoorten. De berekeningen zijn in een integraal rekenmodel gemaakt dat als uitgangspunt de eerder bepaalde grondslagen kent.

Stap 4: Rapporteren

In de laatste stap zijn de verschillende tussenproducten uit de stappen 2 en 3 samengebracht in een rapportage die een eenduidig onafhankelijk bindend advies bevat inzake de kosten die gepaard gaan met de uittreding van voormalige gemeenten Leerdam en Zederik uit de VRZHZ. De rapportage is gelijktijdig opgeleverd en toegelicht aan de opdrachtgever, vertegenwoordigers van VHL en de VRZHZ.

In de hierboven genoemde stappen zijn werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht zijn om inzicht te verschaffen in de financiële gevolgen van de uittreding van voormalige gemeenten Leerdam en Zederik uit de VRZHZ. Bij het komen tot de kostenopstelling is deels gebruik gemaakt

van de door Vijfheerenlanden gemeenten en de VRZHZ aangeleverde gegevens en deels van de professionele expertise en ervaring van het onderzoeksteam.

De werkzaamheden van het onderzoeksteam betreffen nadrukkelijk geen controle- of beoordelingsopdracht of enige andere assurance-opdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlandse controle- en overige standaarden. Dit houdt in dat er door Deloitte geen onderzoek gedaan is naar de getrouwheid van het opgenomen cijfermateriaal dat aan voorliggende rapportage ten grondslag ligt, maar gebouwd is op vastgestelde overzichten (bijvoorbeeld het door een externe accountant goedgekeurde jaarverslag 2017 of de door het bestuur vastgestelde begroting 2019 inclusief bijlagen).

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de grondslagen van het onderzoek opgenomen. Dit betreffen juridische kaders (wet- en regelgeving, jurisprudentie), uitgangspunten voor uittreding zoals geformuleerd door de Begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden en andere uitgangspunten voor het doorrekenen van de verschillende kostensoorten in de kostenopstelling. Hoofdstuk 3 betreft een analyse per invalshoek, zoals deze zijn benoemd in de gehanteerde methodologie. Iedere invalshoek kent een toelichting op de specifiek gehanteerde uitgangspunten voor de kostenopstelling van desbetreffende invalshoek en een berekening van de kosten. Tenslotte geeft hoofdstuk 4 de totale uittreedsom weer, bestaande uit de berekeningen per invalshoek, gecorrigeerd met het aandeel reserves. Kwalitatief is vervolgens deze uittreedsom nader toegelicht als eenduidig onafhankelijk bindend advies.

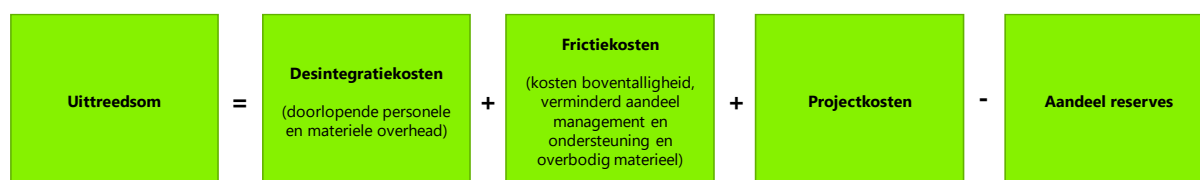
2. Grondslagen voor onderzoek

In dit hoofdstuk zijn de verschillende grondslagen voor onderzoek opgenomen. De eerste paragraaf gaat in op de financiële uitgangspunten. De volgende paragraaf bevat een weergave van actuele wet- en regelgeving, inclusief jurisprudentie, die van toepassing is bij het bepalen van de uittreedsom. De derde paragraaf vermeldt de uitgangspunten bij uittreding, zoals bepaald in de Begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden. De vierde paragraaf geeft de tijdlijn met daarin momenten die relevant zijn voor de berekening van de uittreedsom en de peildatum voor schadebeperkende maatregelen weer. Het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over de wijze waarop de onderwerpen uit dit hoofdstuk haar plek hebben gevonden in de procesgang, zoals opgenomen in de notitie van 26 juni 2018 van de Begeleidingscommissie, bij het berekenen van de uittreedsom.

2.1 Financiële uitgangspunten

In de verschillende rapportages en in de literatuur worden verschillende kostensoorten benoemd. Ook worden verschillende definities gehanteerd. In onze rapportage hanteren wij als uitgangspunt de opbouw die in het rapport van bureau Bosland Advies en projectmanagement d.d. 27 november 2018 worden genoemd. De uittreedsom wordt opgebouwd uit onder andere desintegratiekosten en frictiekosten. Desintegratiekosten betreffen de kosten die doorlopen bij de latende organisatie nadat de taken zijn overgedragen aan de verkrijgende organisatie. In de literatuur wordt gedoeld op de doorlopende materiële en centrale personele overhead. Frictiekosten hebben dan betrekking op (i) boventallig primair personeel, (ii) het verminderde aandeel van management en ondersteuning aan het primaire proces (iii) 'overbodig' materieel. Onder de frictiekosten kunnen ook de projectkosten voor de uittreding worden begrepen.

Ogenschijnlijk is het verschil tussen desintegratie en frictie semantisch. Het verschil is pas relevant indien voor desintegratiekosten en frictiekosten andere uitgangspunten voor de berekening van die kosten worden gehanteerd. In de private sector is het gebruikelijk dat personele frictiekosten eerder worden afgebouwd dan personele desintegratiekosten. In de publieke omgeving is dit onderscheid minder van belang. Boventalligheid van executieve taken en ondersteunende taken worden op de zelfde wijze berekend.

Figuur 3: visualisatie van de componenten waarop de uittreedsom is gebaseerd

Voor de bepaling van desintegratie- en frictiekosten gaan wij uit van de vastgestelde jaarrekening 2017 die is voorzien van een goedkeurende verklaring van de accountant (hierna: vastgestelde jaarrekening 2017) omdat dit deze de laatst bekende werkelijke, vastgestelde en gecontroleerde realisatiecijfers zijn. De bijdrage van gemeenten in de vastgestelde jaarrekening 2017 is €38.323.784. Het aandeel gemeentelijke bijdragen van de gemeenten Leerdam en Zederik is €3.074.671. Dit komt neer op 8,0% van de totale gemeentelijke bijdragen aan de VRZHZ. In het verlengde daarvan hanteren wij het in dat boekjaar gebruikte kostenverdeelpercentage van 8%.

De projectkosten baseren wij op de daadwerkelijk gemaakte kosten, aangevuld met een kostenraming die strekt over de eerste twee maanden van 2019 (dus tot en met februari 2019).

Ten aanzien van de reservepositie gaan wij uit van (bestuurlijk binnen de VRZHZ) vastgestelde reserves per 31 december 2017.

Als overbruggingsperiode wordt een termijn van vijf (5) jaren gehanteerd voor de personeelskosten, materieel (onder andere de tankautospuiten), het Spinel Veiligheidscentrum B.V. (hierna: Spinel) en de gezamenlijke meldkamer met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Daarbij achten wij voor de personeelskosten en de kosten van het materieel, i.c. de tankautospuiten een afbouwscenario over de genoemde vijf (5) jaren van 100%-80%-60%-40%-20% redelijk en billijk. Voor het hulpverleningsvoertuig en de blusboot geldt geen afbouwscenario.

Nadrukkelijk zij vermeld dat de uittreedsom is bedoeld om zowel desintegratie- als frictiekosten te betalen. De invulling hiervan (afbouw) is aan het management van VRZHZ.

Tot slot is bij het maken van berekeningen beoordeeld of er gevallen zijn van zogeheten harde ankerpunten, bijvoorbeeld op basis van bestuursbesluiten (onder andere in het boekjaar 2018 of eerder genomen besluiten die van invloed zijn op de hoogte en duur van een berekening), of de vastgestelde begroting 2019 inclusief de daarin opgenomen Meerjarenraming 2019-2022, die aanleiding geven tot aanpassing (matiging dan wel verhoging) van berekende bedragen.

2.2 Wet- en regelgeving en jurisprudentie

Wet Veiligheidsregio's

Op grond van artikel 9 van de Wet veiligheidsregio's zijn gemeenten verplicht deel te nemen in een gemeenschappelijke regeling. De gemeenten zijn voorts verplicht de taken en bevoegdheden bedoeld in artikel 10 van de Wet over te dragen aan de veiligheidsregio. Het gaat daarbij onder meer over het instellen en in stand houden van de brandweer, het voorzien in een meldkamer en het beheren van materieel. Op grond van de artikelen 14 tot en met 17 van de Wet Veiligheidsregio's moet de veiligheidsregio een beleidsplan (waarin de risicoprofielen worden vastgelegd met de zogenaamde maatgevende scenario's), een crisisplan en zonodig een rampenbestrijdingsplan op stellen. De veiligheidsregio's voeren hun taken en bevoegdheden uit met in achtneming van deze plannen. De grenzen van de regio en de gemeenten die daartoe behoren zijn in een bij de wet behorende bijlage vastgelegd.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Artikel 39 van de regeling VRZHZ bepaalt dat toetreding en uittreding van gemeenten alleen mogelijk is na wijziging van de verdeling van gemeenten in regio's. Is dat het geval, dan dient het Algemeen Bestuur (AB) van VRZHZ de gevolgen te bepalen en kan daaraan voorwaarden verbinden. Het AB heeft geen nadere (algemene) regels gesteld over de uittreding van deelnemende gemeenten. In de regeling zijn geen verdeelsleutel en uitgangspunten voor uittreding opgenomen.

Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi)

In geval van een herindeling van gemeenten is de Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi) van toepassing. Hierin staat onder andere beschreven welke procedure in acht genomen moet worden wanneer sprake is van een herindeling tussen gemeenten. Artikel 41 van de Wet Arhi gaat in op gemeenschappelijke regelingen als VRZHZ. In artikel 50 Arhi is de verplichting opgenomen om tot verrekening over te gaan indien een gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast.

Doordat er sprake is van een herindeling worden op basis van de Wet Arhi alle verplichtingen overgenomen door de nieuw opgerichte gemeente Vijfheerenlanden als rechtsopvolger van gemeenten Zederik en Leerdam.

Jurisprudentie

Uit jurisprudentie kunnen de volgende uitgangspunten voor het bepalen van de uittreedsom worden opgemaakt²:

- De uittredende partij moet de schade vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van de uittreding. Het gaat om reële schade en werkelijk gemaakte/te maken kosten.
- Onder schade wordt verstaan de ongedekte, voor rekening van de regeling blijvende, onontkoombare en onvermijdbare vaste niet beïnvloedbare kosten uitgaande van gelijkblijvende jaarlijkse bijdrage van de overige deelnemers.
- Het resultaat van de schadeberekening moet redelijk en billijk zijn.
- Bij de berekening van de schade wordt in ogenschijnlijk alle gevallen een overbruggingsperiode van vijf (5) jaar in ogenschouw genomen, gerekend vanaf de datum van uittreding (in dit geval: 1 januari 2019). Dit betreft de periode die het bestuur van de gemeenschappelijke regeling redelijkerwijs nodig heeft om zich aan te passen aan de gevolgen van de uittreding.
- Langlopende financiële verplichtingen vormen geen grond om een uitzondering te maken op de overbruggingsperiode van vijf (5) jaar.
- Het aandeel in de algemene reserve op datum van uittreding wordt in mindering gebracht op het berekende schadebedrag.

De hierboven genoemde termijn van vijf (5) jaar wordt in de rechtspraak vaak gehanteerd. In de uitspraken wordt telkens gesproken over 'de overbruggingsperiode van vijf jaren die in beginsel dient te worden gehanteerd' of 'in dit geval dient een overbruggingsperiode van vijf jaren te worden gehanteerd'. Dit suggereert dat ook andere termijnen denkbaar zijn, deze zijn echter niet aangetroffen. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft deze formulering ook toegepast in het geval dat het recreatieschap kon aantonen nog erfpachtverplichtingen te hebben met een contractduur van maar liefst 40 jaren.³ Denkbaar is dat bij uittreding uit een gemeenschappelijke regeling die geen langlopende verplichtingen heeft en de medewerkers allen een terugkeergarantie hebben, dat met een kortere termijn dan vijf (5) jaar kan worden gerekend. Daarvan is bij de VRZHZ geen sprake.

2.3 Uitgangspunten Begeleidingscommissie

De Begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden heeft uitgangspunten ten aanzien van het proces van financiële verrekening opgesteld. De uitgangspunten zijn als volgt geformuleerd:⁴

- a. De meerkosten (projectkosten, frictiekosten, structurele effecten) die de regelingen maken en die verbonden zijn aan de overheveling van taken, komen niet voor rekening van de regelingen. Deze meerkosten zijn daarmee niet belastend voor de deelnemende gemeenten, vanzelfsprekend met uitzondering van de Vijfheerenlanden gemeenten.
- b. Van efficiëntie-effecten (kostenvoordelen) en inefficiëntie-effecten (kostennadelen) profiteren de gemeenten verbonden aan de Regelingen niet, noch hebben zij er kostennadeel van.
- c. De kosten die de Regelingen in Zuid-Holland Zuid en Utrecht moeten maken, zijn gebaseerd op directe reële kosten.
- d. De kosten die in redelijkheid onderdeel zijn van de reguliere bedrijfsvoering of de contributie van deelnemende gemeenten komen vanzelfsprekend voor rekening van de Regelingen.

² Zie o.a. ABRvS 12 december 2001, ECLI:NL:RVS:2001:AD7959 (GR Haringvliet), Rb Arnhem 5 augustus 2010, ECLI:NL:RBARN:2010:BN4496 (GR WMG), ECLI:NL:RVS:2015:1198 (GR Midden-Delfland), ECLI:NL:RBNHO:2018:7649 (GR Geestmerambacht).

³ ABRvS 15 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1198).

⁴ Notitie van 26 juni 2018.

- e. Door het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen wordt voor de uiteindelijk overeengekomen verrekening een rekening op basis van directe reële kosten ingediend bij de Vijfheerenlanden gemeenten.
- f. Voor de directe reële kosten van de Regelingen in Zuid-Holland Zuid en Utrecht (ingebracht door de Vijfheerenlanden gemeenten) wordt binnen de Begeleidingscommissie in een financieel arrangement bepaald wie welk deel van de kosten draagt. De begeleidingscommissie is daarmee het gremium waarin het financieel arrangement (de onderlinge kostenverdeling en de wijze van betaling) wordt opgesteld en waar ook de onderhandelingen zullen plaatsvinden. De leden van de Begeleidingscommissie organiseren daartoe ieder voldoende mandaat.
- g. In de Begeleidingscommissie hebben de volgende vier partijen zitting:
 - De gemeente Vijfheerenlanden (rechtsopvolger van Leerdam, Vianen en Zederik)
 - De provincie Utrecht
 - De provincie Zuid-Holland
 - Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- h. Bij de vaststelling van het financieel arrangement geldt dat een gezonde financiële huishouding voor de gemeente Vijfheerenlanden niet in het geding mag zijn (dat wil zeggen: de kosten verbonden aan de uit- en intreding zijn geen opmaat voor een gemeente met artikel 12-status Financiële verhoudingswet).

2.4 Tijdlijn en schadebeperking

Relevante tijdlijn voor berekening van de uittreedssom

Hieronder is een tijdlijn weergegeven van besluiten en momenten die van invloed zijn op de berekening van de uittreedssom. Het betreft daarmee *geen* limitatieve weergave van alle gebeurtenissen en besluiten met betrekking tot de herindeling en aanverwante zaken.

Peildatum voor schadebeperking

De herindeling van gemeenten kent een lange ontstaansgeschiedenis. Vanaf 2013 zijn onderzoeken verricht naar herindeling. In een vroeg stadium zijn de (financiële) gevolgen van herindeling voor de (verplichte) gemeenschappelijke regelingen in beeld. Dit roept de vraag op of een moment kan worden gemarkeerd waarop van de VRZHZ mocht worden verwacht dat afgezien wordt van investeringen en het aangaan van verplichtingen die hogere desintegratiekosten tot gevolg hebben.

In *geen* van de gevonden rechterlijke uitspraken wordt stelling genomen over een 'schadebeperkingsplicht' vanaf een moment gelegen vóór de datum van uittreding. De overbruggingsperiode van vijf (5) jaar start op de dag van uittreding (in dit geval: 1 januari 2019). In de uitspraak Midden Delfland wordt gewezen op de mogelijkheid voor de gemeenschappelijke regeling om zich te kunnen aanpassen aan een nieuwe situatie.⁵ Een vooruitlopende 'anticipatie' verplichting kan uit die rechtspraak echter niet worden afgeleid.

Onderlinge brieven en gesprekken zijn mogelijk wel van belang. Bijvoorbeeld op 16 december 2015 hebben de drie gemeenten aan de VRZHZ laten weten op de hoogte te willen worden gehouden van het onderzoek naar de toekomstige crisisbeheersing en gaan de gemeenten ervan uit *'dat beide Veiligheidsregio's zich inzetten voor het streven naar minimale maatschappelijke kosten, die mogelijk als frictie ontstaan'*. Getwist kan worden of in die zin een expliciete oproep valt te lezen om elke investering of langlopende (arbeidsrechtelijke) verplichting achterwege te laten. Daar komt bij dat pas na het onderzoek van de heer G.J. Jansen in de zomer van 2017 het besluit van de ministerraad op 6 oktober 2017 volgt.⁶ Dit besluit betreft onder andere een indeling bij de provincie Utrecht.

Vervolgens is pas op 10 juli 2018 (de datum waarop de Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft ingestemd met de Herindelingswet) *zekerheid* is komen te bestaan over de provincie-indeling en dus de noodzaak van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik om uit treden uit de VRZHZ. In onze optiek behoeven derhalve investeringen die zijn gedaan door de VRZHZ in de periode 16 december 2015 tot 10 juli 2018 naar onze mening te worden meegenomen in de uittreedsom.

In de rechtspraak zijn geen aanwijzingen aangetroffen over een (verplichte) uittreding als gevolg van een herindeling. De Beleidskaders en Handboeken van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de provincie Zuid-Holland gaan niet verder dan een ampele opmerking dat *zo spoedig mogelijk na het tijdstip waarop zekerheid ontstaat over de gemeentelijke herindeling het overleg te dient te worden gestart over de gevolgen van uittreding*.⁷ Dit pleit ervoor om het moment van 10 juli 2018 aan te houden als datum waarop de VRZHZ gehouden is rekening te houden met de uittreding. Investeringen en verplichtingen die na die datum zijn aangegaan, kunnen niet aan de nieuw opgerichte gemeente Vijfheerenlanden worden toegerekend.

Dit wordt mogelijk pas anders als aantoonbaar in de periode tussen het besluit van de ministerraad voor de herindeling (6 oktober 2017 – 10 juli 2018) investeringen zijn gedaan die (i) uitsluitend beoogden ten goede te komen aan de 'achterblijvende' deelnemers of (ii) of aantoonbaar kosten zijn gemaakt in weerwil met de aanstaande uittreding. Op basis van het redelijkheidscriterium kan bezwaarlijk worden volgehouden dat dergelijke kosten aan de nieuw opgerichte gemeente Vijfheerenlanden moeten worden toegerekend. Hiervan zijn door het onderzoeksteam in de besluiten van het Algemeen en Dagelijks Bestuur na 10 juli 2018 geen feiten aangetroffen.

De rechtspraak heeft betrekking op vrijwillige uittreding uit een gemeenschappelijke regeling met een onverplicht karakter (veelal recreatieschappen of afvaldiensten). Nu is er sprake van een uittreding die noodzakelijk is geworden door de wijziging van de provinciegrens en de

⁵ ECLI:NL:RVS:2015:1198 (GR Midden-Delfland).

⁶ Advies aan de minister van BZK inzake de herindeling van Zederik, Leerdam en Vianen, de heer G.J. Jansen, 14 augustus 2017.

⁷ Zie <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/herindelings/>

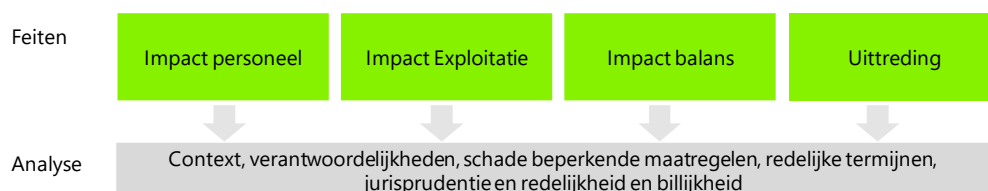
samenhangende verplichte uittreding uit de betreffende veiligheidsregio. Dit gegeven maakt echter niet dat een andere maatstaf moet worden aangehouden dan opgenomen in de in paragraaf 2.2 genoemde uitgangspunten van de Begeleidingscommissie uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden. De uittreding die noodzakelijk geworden is door een provinciegrenscorrectie zal dus gebaseerd moeten zijn op de gebruikelijke regels die in de rechtspraak voor uittreding uit een gemeenschappelijke regeling zijn geformuleerd.

2.5 Procesgang samengevat

Uitgaande van de bovenstaande drie paragrafen in combinatie met de in de notitie van 26 juni 2018 opgenomen paragraaf inzake de procesgang, geldt voor dit onderzoek dat Deloitte voor deel 1. *Grondslagen* deze op onafhankelijke wijze heeft vastgesteld, deel 2. *Directe reële kosten* een kostenopstelling heeft gemaakt op basis waarvan eigen berekeningen per kostensoort zijn gemaakt en tenslotte voor deel 3a. *Wie draagt welke kosten* op onafhankelijke wijze tot een eenduidig onafhankelijk bindend advies is gekomen over de uittreedsom.

3. Analyse per invalshoek

Op basis van de in hoofdstuk 1 weergegeven beproefde onderzoeksmethodologie gaat voorliggend hoofdstuk in op een analyse van de feiten per invalshoek. Per invalshoek is per kostenpost de directe en reële kosten bepaald aan de hand van de in hoofdstuk 2 genoemde grondslagen zodat de feitelijke impact op personeel, exploitatie, balans en uittreding in kaart kon worden gebracht.

Figuur 4: analyse op de feiten per invalhoek

3.1 Impact personeelskosten

Bij het in kaart brengen van de financiële impact als gevolg van de uittreding van de (voormalige) gemeenten Leerdam en Zederik is het van belang om de gevolgen voor het personeel te bepalen. Voor de berekening van de impact op personeel is een aantal uitgangspunten gehanteerd. De gehanteerde uitgangspunten worden hieronder nogmaals expliciet genoemd:

1. Voor de berekening is uitgegaan van het aangeleverde formatie- en bezettingsoverzicht d.d. 31 december 2017 van de VRZHZ op functieniveau, welke aansluit met de vastgestelde jaarrekening 2017 en waarin de werkelijke salariskosten zijn opgenomen.
2. Van de totale omvang in bovengenoemd overzicht heeft de VRZHZ aangegeven welke uren van functionarissen direct toewijsbaar zijn aan de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik. Deze directe uren zijn in de berekening opgenomen.
3. Bij de berekening van de directe uren wordt per fte uitgegaan van een gemiddeld aantal van 1350 uren op jaarbasis.
4. Een aantal functies is gekoppeld aan andere werkgebieden. Bij de uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik heeft dit geen gevolgen voor de uittreedsom. Deze functies zijn daarom buiten beschouwing gelaten.
5. De functies die niet direct werkzaamheden verrichten voor de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik zijn in de berekening van de uittreedsom opgenomen op basis van de gemeentelijke bijdrage in het boekjaar 2017. Het aandeel van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik bedroeg 8% voor 2017.
6. Overgang van 1 FTE naar Veiligheidsregio Utrecht, deze kosten drukken niet meer op de VRZHZ en worden daarom niet betrokken in de berekening.
7. De vrijwilligers die gerelateerd aan de brandweerposten in de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik zijn overgegaan naar de VRU en daarom buiten beschouwing gelaten van het formatie- en bezettingsoverzicht d.d. 31 december 2017 en derhalve niet in de berekening van de uittreedsom opgenomen.
8. De kosten van piketdiensten zullen nagenoeg gelijk blijven aangezien de piketdiensten gebaseerd zijn op bijvoorbeeld de opkomsttijden van de Hoofdofficier van dienst en Officier van dienst. Deze blijven ongewijzigd. Het aandeel in deze kosten wordt berekend door de werkelijke piketvergoeding over het boekjaar 2017 te nemen. Een overbruggingsperiode van 5 jaar *zonder* afbouw wordt in de berekening gehanteerd, omdat deze kosten nagenoeg niet of afgebouwd kunnen worden.
9. Er wordt een overbruggingsperiode van 5 jaar gehanteerd.
10. Er wordt een afbouw gehanteerd van overige personele lasten over de jaren 2019-2023 (100-80-60-40-20%).

Ultimo 2017 bedragen de kosten van personeel € 25.042.509. Het personeel van de Veiligheidsregio kan verdeeld worden over medewerkers en vrijwilligers. De vrijwilligers op de brandweerposten bij de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik zijn overgegaan naar de VRU. De kosten van deze vrijwilligers zijn daarom niet opgenomen in de berekening. Daarnaast is een aantal functionarissen gekoppeld aan andere werkgebieden. Deze zijn ook buiten beschouwing gelaten in de berekening.

De VRZHZ heeft aangegeven welke medewerkers directe taken uitvoeren voor de dienstverlening van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik. Bij deze functionarissen zijn de directe uren gecalculeerd op basis van de werkelijke personeelskosten 2017 rekening houdend met een gemiddeld aantal uren op jaarbasis per FTE van 1.350 uren. Bij de niet direct toewijsbare functies zijn de uren gebaseerd op het aandeel gemeentelijke bijdragen van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik. Hiervoor is het eerder genoemde percentage van 8,0% (bijdrage in boekjaar 2017) gehanteerd. Vervolgens is een berekening gemaakt op basis van de personeelskosten van de direct toewijsbare uren en de personeelskosten die zijn toegerekend op basis van de 8% bijdrage (boekjaar 2017).

Aandeel Leerdam en Zederik	Personeelskosten
Personeelskosten direct toewijsbare uren	€ 496.602
Aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, 8%	€ 720.524
Totaal personeelskosten	€ 1.217.126

Tabel 1: overzicht personeelskosten op basis van directe en indirecte uren

In totaal bedragen de personele kosten voor Leerdam en Zederik € 1.217.126 per jaar.

In de berekening van dit deel van de uittreedsom hoeven de personeelskosten waarvoor concrete afspraken zijn gemaakt over overname van personeel niet te worden meegenomen. In het geval van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik gaat dit om 1 FTE. Eén van de postcommandanten heeft een nieuwe functie gekregen bij de Veiligheidsregio Utrecht. De kosten van deze functie wordt in mindering gebracht op het deel van de personeelskosten. Het betreft een bedrag van € 79.337 per jaar.

Personeelskosten - Leerdam en Zederik	Euro's
Personeelskosten op basis van directe en indirecte toewijsbare uren	€ 1.217.126
Overgang postcommandant naar VRU	(€ 79.337)
Totaal personeelskosten	€ 1.137.789

Tabel 2: overzicht netto personeelskosten op jaarbasis van het aandeel Leerdam en Zederik

Dit deel van de uittreedsom gaat uit van een afbouw van de bijdrage van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik voor de personeelskosten. De reden hiertoe is voornamelijk dat de functionarissen, zoals aangegeven in het verkregen bestand met de peildatum 31 december 2017, 'koude taken' (niet repressieve taken) vervullen. Daarnaast is er sprake van een verwaarloosbaar effect van de wettelijke norm op kwaliteit en de uitrijtijd gelet op het risicoprofiel, en daaraan gekoppeld het maatgevend scenario van de VRZHZ in haar geheel en daarbinnen met betrekking tot het grondgebied van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik. Het afbouwscenario houdt derhalve in dat in 2019 de Veiligheidsregio nog de volledige kosten kan dekken. Vanaf 2020 neemt de bijdrage van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik jaarlijks af. Deze bijdrage bedraagt in 2020 nog 80% en neemt vervolgens jaarlijks af volgens het ritme 60%-40%-20%. In 2024 is de bijdrage vervallen.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de bijdrage van de gemeenten wordt afgebouwd:

Afbouw personeelskosten	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Bijdrage %	100%	80%	60%	40%	20%	
Bijdrage personeelskosten na uittreding	€ 1.137.789	€ 910.232	€ 682.674	€ 455.116	€ 227.558	€ 3.413.368

Tabel 3: overzicht afbouw personeelskosten over de periode 2019-2023

In onderstaande tabel zijn de kosten voor piketvergoeding weergegeven:

Vergoeding piket	Bedrag
Kosten op basis van vastgestelde jaarrekening 2017	€ 443.512
Aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, 8%	€ 35.481
Bedrag voor 5 jaar	€ 177.405

Tabel 4: overzicht piketvergoeding over de periode 2019-2023

Onderstaande tabel geeft het totaal van de personele kosten weer:

Totaal personeelskosten	Euro's
Personeelskosten inclusief afbouw (2019-2023)	€ 3.413.368
Kosten piketvergoeding zonder afbouw (2019-2023)	€ 177.405
Totaal personeelskosten	€ 3.590.773

Tabel 5: totaaloverzicht personeelskosten over de periode 2019-2023

De totale uittredingsvergoeding voor de wegvallende dekking van de personele kosten van de VRZHZ komt daarmee neer op € 3.590.773.

3.2 Impact exploitatie

In paragraaf 3.1. is de impact op de personeelskosten geanalyseerd en in dezelfde lijn heeft de uittreding van Leerdam en Zederik financiële gevolgen op de overige delen van de exploitatie van de VRZHZ. Er valt dekking weg voor zowel directe als indirecte kosten, terwijl de uittreding in principe geen negatief effect mag hebben op de latende partij. Deze paragraaf analyseert de impact op de exploitatie van de VRZHZ. Als uitgangspunt is wederom de vastgestelde jaarrekening 2017 genomen. In onderstaande tabel is de begroting van de baten en lasten weergegeven.

Realisatie 2017		Bedragen x €1.000
Baten		€ 49.674
Uitgeleend personeel	€ 565	
Overige goederen en diensten	€ 2.334	
Inkomensoverdrachten – Rijk	€ 6.511	
Inkomensoverdrachten – Gemeenten	€ 38.324	
Toegerekende reële en bespaarde rente	€ 1.922	
Rente	€ 18	
Totaal baten		€ 49.674
Personeelslasten		
Totaal personeelslasten		€ 25.598
Salarissen en sociale lasten	€ 24.288	
Ingeleend personeel	€ 1.029	
Belastingen	€ 281	
Overige Lasten		
Overige lasten		€ 21.346
Goederen en diensten	€ 13.436	
Rente	€ 1.366	
Mutaties voorzieningen	€ 756	
Afschrijvingen	€ 3.866	
Toegekende reële en bespaarde rente	€ 1.922	
Totaal lasten		€ 46.944
Financiële schade beheers- en apparaatslasten		
Saldo		-€ 2.730

Tabel 6: overzicht baten en lasten 2017

Bij het in beeld brengen van de financiële consequenties is het van belang om een aantal uitgangspunten te benoemen en te hanteren voor de analyse, namelijk:

- De berekening is gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2017.
- De formele uittreding vindt plaats op 1 januari 2019.
- Onderdeel van de lasten zijn de personeelslasten die betrekking hebben op de formatie waar de uittreding direct gevolgen voor heeft. Dit is reeds besproken in paragraaf 3.1. Op dit onderdeel dient een correctie te worden gemaakt.
- De brandweerkazernes in de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik zijn overgenomen door de gemeente Vijfherenlanden en vormen geen onderdeel van de berekening van de uittreedsom.

Goederen en diensten

De kosten voor de meldkamer en Spinel worden aangemerkt als vaste kosten na uitreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik. De jaarlijkse exploitatiekosten blijven gelijk, ook na de uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik.

Voor de berekening van de kosten van de meldkamer zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

1. De kosten van de meldkamer zijn niet direct toe te rekenen aan de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik.
2. Er wordt uitgegaan van de cijfers uit de vastgestelde jaarrekening 2017.
3. Het aandeel van de kosten wordt berekend op basis van de gemeentelijke bijdrage van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, te weten 8%.

4. In de begroting 2019, inclusief de meerjarenraming 2019- 2022, is nagezocht of deze aanleiding geeft tot verhoging of matiging van het berekende bedrag op basis van de jaarrekeningcijfers 2017. Dat is niet het geval.

Meldkamer	2017	Totaal 5 jaar
Kosten meldkamer	€ 971.800	
Aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik in vastgestelde jaarrekening 2017 op basis van de bijdrage	8%	
Berekend bedrag	€ 77.744	€ 388.720

Tabel 7: overzicht kosten meldkamer

Voor de berekening van de kosten van de Spinel zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Spinel is een B.V. waarvan de aandelen voor 100% in bezit zijn van VRZHZ.
2. De uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik heeft geen effect op deelneming van VRZHZ in Spinel.
3. De kosten van Spinel in de vorm van verhuur van Spinel aan VRZHZ bevat een omzetgarantie. Van deze kosten blijft sprake, ook na uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik.
4. Voor de berekening is de opgenomen bijdrage van VRZHZ, inclusief omzetgarantie uit de jaarrekening 2017 van Spinel, gehanteerd.
5. Het aandeel van de kosten wordt berekend op basis van de gemeentelijke bijdrage van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, te weten 8%.
6. Het Algemeen Bestuur van de VRZHZ heeft in 2014 besloten om voor de jaren 2016 tot en met 2020 in te stemmen met Spinel. In de berekening worden daarom de kosten meegenomen voor 2 jaren (2019 en 2020).

Spinel Veiligheidscentrum B.V.	2017	Totaal 2 jaar
Kosten Spinel (verhuur inclusief omzetgarantie)	€ 762.843	
Aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik in vastgestelde jaarrekening 2017 op basis van de bijdrage	8%	
Berekend bedrag	€ 61.027	€ 122.055

Tabel 8: overzicht kosten Spinel

Kapitaallasten (afschrijving en rentelasten)

Van de activa is aangegeven welke activa na uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik achterblijven bij VRZHZ en waarvan de kapitaallasten blijven drukken op de exploitatie van de VRZHZ.

In de berekening van activa zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De kosten worden berekend op basis van kapitaallasten zoals opgenomen in de vastgestelde jaarrekening 2017.
2. Reeds overgenomen activa worden *niet* in de berekening opgenomen.
3. Direct toewijsbare activa aan de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik worden volledig in de berekening opgenomen.
4. Niet direct toewijsbare activa aan de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik worden op basis van de gemeentelijke bijdrage conform de vastgestelde jaarrekening 2017 berekend, te weten 8%.
5. Er wordt een overbruggingsperiode van 5 jaar gehanteerd.
6. Er wordt een afbouw van de kapitaallasten gehanteerd over de jaren 2019-2023 (100-80-60-40-20%).

Vaste activa

De voormalige gemeenten Leerdam en Zederik kennen in totaal vijf brandweerposten. De Veiligheidsregio Utrecht heeft aangegeven de aanwezige brandweervoertuigen op deze brandweerposten nodig te hebben om per 1 januari 2019 de brandweezorg te kunnen verzorgen. De voertuigen van deze brandweerposten worden overgenomen door de Veiligheidsregio Utrecht tegen de boekwaarde per 1 januari 2019.

Tankautospuiten

Een uitzondering op bovenstaande zijn vijf tankautospuiten die niet overgenomen worden door de Veiligheidsregio Utrecht. Eind 2019 stapt de Veiligheidsregio Utrecht namelijk over van blustechniek met hoge druk naar middendruk. Het betreft hier vijf tankautospuiten met hoge druk op de brandweerposten Ameide, Lexmond, Leerdam, Meerkerk en Schoonrewoerd, allen gelegen op het grondgebied van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik.

De Veiligheidsregio Utrecht heeft de vijf tankautospuiten gedurende het jaar 2019 wel nodig voor het leveren van de brandweezorg in de nieuw opgerichte gemeente Vijfheerenlanden. De boekwaarde van de vijf tankautospuiten bedraagt € 1.353.857 en de totale kapitaallasten bedragen € 117.764 op basis van de vastgestelde jaarrekening 2017.

Om de uittreedkosten voor deze vijf tankautospuiten te berekenen, worden de kosten van de materiële vaste activa gerelateerd aan de kapitaallasten. Hieronder zijn de kapitaallasten voor de jaren 2019 tot en met 2023 weergegeven.

Kapitaallasten (in euro's)	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Meerkerk (2013)	€ 22.570	€ 22.049	€ 21.528	€ 21.008	€ 20.487	€ 107.642
Leerdam (2014)	€ 35.811	€ 35.038	€ 34.265	€ 33.492	€ 32.719	€ 171.325
Ameide (2014)	€ 35.713	€ 34.942	€ 34.171	€ 33.400	€ 32.630	€ 170.855
Lexmond/Hei- en Boeicop (2005)	€ 18.596	€ 18.123	€ 0	€ 0	€ 0	€ 36.719
Schoonrewoerd (2017)	€ 36.877	€ 36.098	€ 35.319	€ 34.540	€ 33.761	€ 176.595
Totale kapitaallasten TS'en	€ 149.567	€ 146.250	€ 125.284	€ 122.440	€ 119.596	€ 663.137

Tabel 9: overzicht kapitaallasten tankautospuiten

Voor de inzet van de blusvoertuigen in de nieuw opgerichte gemeente Vijfheerenlanden is de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid een huurovereenkomst aangegaan met de Veiligheidsregio Utrecht. De huur wordt aangedaan voor de duur van een kalenderjaar en is ingegaan per 1 januari 2019. De huuropbrengsten voor 2019 bedragen € 177.678.

Vanaf de huurperiode 2019 wordt de huurovereenkomst stilzwijgend telkens met de periode van 1 jaar verlengd, waarbij een opzegtermijn geldt van 3 maanden. Met andere woorden er kan op dit moment niet met zekerheid worden gerekend dat sprake zal zijn van huuropbrengsten vanaf 1 januari 2020.

De huuropbrengsten voor 2019 worden in mindering gebracht op de berekende kosten ad € 663.137.

Kapitaallasten	Euro's
Totale kapitaallasten TS'en	€ 663.137
Huuropbrengsten voor 2019	(€ 177.678)
Totaal kapitaallasten	€ 485.459

Tabel 10: overzicht netto kapitaallasten TS'en

Voor de tankautosputten wordt een overbruggingsperiode van vijf jaar gehanteerd. Voor de jaren 2019 tot en met 2023 komen de uittreetskosten met betrekking tot de tankautosputten neer op € 485.459.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de bijdrage van de gemeenten wordt afgebouwd voor de tankautosputten:

Kosten TS-en inclusief afbouw	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Kapitaallasten Tankautosputten	€ 149.567	€ 146.250	€ 125.284	€ 122.440	€ 119.596	€ 663.137
Opbrengst huurcontract	€ 177.678					€ 177.678
Saldo kosten per jaar	-€ 28.111	€ 146.250	€ 125.284	€ 122.440	€ 119.596	€ 485.459
Afbouwpercentage	100%	80%	60%	40%	20%	
Kosten per jaar inclusief afbouw	-€ 28.111	€ 117.000	€ 75.170	€ 48.976	€ 23.919	€ 236.955

Tabel 11: overzicht afbouw kosten tankautosputten

Hulpverleningsvoertuig

Het hulpverleningsvoertuig wordt ook niet overgenomen door de Veiligheidsregio Utrecht. Om de kosten van het hulpverleningsvoertuig te berekenen worden de kosten van de vaste activa gerelateerd aan de kapitaallasten. Hieronder zijn de kapitaallasten van het hulpverleningsvoertuig voor de jaren 2019 tot en met 2023 uiteengezet.

Kapitaallasten (in euro's)	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Hulpverleningsvoertuig	€ 22.642	€ 22.120	€ 21.597	€ 21.075	€ 20.552	€ 107.986
Aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik (8%)						€ 8.639

Tabel 12: overzicht kapitaallasten hulpverleningsvoertuig

De uittreetskosten met betrekking tot het hulpverleningsvoertuig bedragen € 107.986. Voor het hulpverleningsvoertuig is een convenant opgesteld. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de kostenverdeling. Zo komen de kosten van bijvoorbeeld opleiding en oefening voor rekening van de Veiligheidsregio Utrecht en de kosten van kapitaallasten voor rekening van de VRZHZ. Omdat de kosten van kapitaallasten blijven drukken op de exploitatie van de VRZHZ worden deze in de berekening opgenomen. In de regio blijft een hulpverleningsvoertuig noodzakelijk waardoor deze niet kan worden afgestoten.

Blusboot

De VRZHZ heeft een blusboot in het materieelbestand. Door uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik kan geen volledige blusboot worden afgestoten. In de berekening wordt uitgegaan van het percentage van de gemeentelijke bijdrage van desbetreffende voormalige gemeenten in de vastgestelde jaarrekening 2017, te weten 8%. De kosten bedragen € 98.207 (8% van €1.227.595).

Kapitaallasten (in euro's)	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Blusboot	€253.919	€ 249.719	€ 245.519	€ 241.319	€ 237.119	€ 1.227.595
Aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik (8%)						€ 98.207

Tabel 13: overzicht kapitaallasten blusboot

De uittreedsom gaat uit van een afbouw van de bijdrage van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik voor *alleen* de vijf tankautosputten. De reden hiertoe is dat wij veronderstellen dat de tankautosputten kunnen worden afgebouwd door verkoop of wellicht inzet in andere werkgebieden binnen de VRZHZ. Het afbouwscenario houdt in dat in 2019 de Veiligheidsregio nog de volledige kosten kan dekken. Vanaf 2020 neemt de bijdrage van de voormalige gemeenten Leerdam en

Zederik jaarlijks af. Deze bijdrage bedraagt in 2020 nog 80% en neemt vervolgens jaarlijks af volgens het ritme 60%-40%-20%. In 2024 is de bijdrage vervallen.

De afbouw geldt *niet* voor het hulpverleningsvoertuig en de blusboot. Aangezien dit voer- en vaartuig nodig blijven en niet afgestoten kunnen worden.

De totale uittredingsvergoeding voor de wegvallende dekking van de voer- en vaartuigenkosten van de Veiligheidsregio komt daarmee neer op € 343.801. In de hierna volgende tabel is de totale uittredingsvergoeding van de voer- en vaartuigen weergegeven:

Totaaloverzicht voer- en vaartuigen	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Tankautospuiten	-€ 28.111	€ 117.000	€ 75.170	€ 48.976	€ 23.919	€ 236.955
Hulpverleningsvoertuig	€ 1.811	€ 1.770	€ 1.728	€ 1.686	€ 1.644	€ 8.639
Blusboot	€ 20.314	€ 19.978	€ 19.642	€ 19.306	€ 18.969	€ 98.208
Totaal	-€ 5.986	€ 138.747	€ 96.540	€ 69.967	€ 44.533	€ 343.801

Tabel 14: totaaloverzicht voer- en vaartuigen

Overige activa

Onder de overige activa moet gedacht worden aan overhead zoals ICT, werkplekken en dergelijke. Hiervan zijn activa aangegeven waarvan de kapitaallasten niet dalen door de uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik. Het aandeel van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik in deze kosten worden berekend aan de hand van de hierna opgesomde uitgangspunten:

1. Activa zijn niet direct toewijsbaar, het aandeel wordt berekend aan de hand van de gemeentelijke bijdrage in de vastgestelde jaarrekening 2017, te weten 8%.
2. Voor de berekening wordt uitgegaan van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2017.
3. Voor deze activa wordt uitgegaan van de bijbehorende kapitaallasten in 2019 tot en met 2023, doorgerekend op basis van de door VRZHZ gehanteerde afschrijvingsmethode en aangegeven afschrijvingsduur.

Overige activa	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Kapitaallasten	€472.190	€ 467.744	€454.540	€383.686	€354.453	
Aandeel Leerdam en Zederik	8%	8%	8%	8%	8%	
Bedrag overige activa	€ 37.775	€ 37.420	€ 36.363	€ 30.695	€ 28.356	€ 170.609

Tabel 15: overzicht overige activa

De totale uittredingsvergoeding voor de wegvallende dekking van de overige activa van de VRZHZ komt daarmee neer op een bedrag van € 170.609.

Inkomensoverdrachten Rijk (Brede Doel uitkering Rampenbesteding)

De Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (hierna: BDuR) is bedoeld voor de dekking van de kosten van de voorbereiding en bestrijding van rampen. De BDuR is gebaseerd op een aantal maatstaven zoals het aantal inwoners en de lengte van de hoofdvaarwegen. De BDuR is niet gelabeld en dient ter dekking van de kosten van de VRZHZ. Doordat de BDuR niet is gelabeld en ingezet wordt ter dekking van de exploitatie van de VRZHZ, zijn wijzigingen in de BDuR reeds meegenomen in de berekening van de uittreedsom vanuit de analyse op de vaste kosten in de exploitatie. De systematiek is daarmee gelijk aan de gemeentelijke bijdrage aan de VRZHZ. Uit het oogpunt van dubbeltellingen wordt de BDuR niet meegenomen in de kostenopstelling.

3.3 Impact balans

De uittreding van voormalige gemeenten Leerdam en Zederik heeft gevolgen voor de activa en passiva van de VRZHZ zoals vermeld op de balans. Daarbij is uitgegaan van de balans per 31 december 2017 uit de vastgestelde jaarrekening 2017.

Activa (x €1.000)	2017	Passiva (x €1.000)	2017
Vaste Activa	€ 69.717	Vaste Passiva	€ 59.372
Materiële vaste activa	€ 68.249	Eigen vermogen	€ 7.285
Financiële vaste activa	€ 1.468	Voorzieningen	€ 1.078
		Vaste schulden	€ 51.009
Vlottende Activa	€ 1.443	Vlottende Passiva	€ 11.788
Uitzettingen < 1 jaar	€ 920	Vlottende schulden < 1 jaar	€ 4.481
Vorraden	€ 40	Overlopende passiva	€ 7.307
Liquide middelen	€ 199		
Overlopende activa	€ 283		
Totaal Activa	€ 71.160	Totaal Passiva	€ 71.160

Tabel 16: overzicht balans 2017

Vaste activa

De activa op de balans worden gevormd door de bezittingen, zoals kazernes, deelneming(en), voorraden, onderhanden werk en vorderingen. Deze bezittingen stellen de VRZHZ in staat om haar activiteiten uit te voeren en haar doelstellingen te behalen.

Vast activa

De kosten van de vaste activa zijn door middel van de kapitaallasten in de analyse en berekening van de uittreedsom opgenomen onder de paragraaf 3.2 Impact exploitatie, onderdeel Kapitaallasten.

Vlottende activa

De uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik heeft geen gevolgen voor de vlottende activa.

Passiva

De passiva op de balans bestaat uit het eigen vermogen en vreemd vermogen, zoals leningen. De vaste passiva bestaat uit eigen vermogen en voorzieningen en de vlottende passiva bestaat uit vlottende schulden kleiner dan 1 jaar en overlopende passiva.

Vaste passiva

Het eigen vermogen van de VRZHZ bestaat uit een algemene reserve, bestemmingsreserve en het gerealiseerde resultaat.

Eigen vermogen 2017 (x €1.000)	
Algemene reserves	€ 621
Bestemmingsreserves	€ 3.618
Resultaat voor bestemming	€ 3.046
Totaal	€ 7.285

Tabel 17: eigen vermogen balans 2017

Het aandeel van de uittreders in de algemene reserve op de datum van uittreding wordt in mindering gebracht op het berekende bedrag. De algemene reserve, inclusief het resultaat voor bestemming, bedraagt € 7.284.779.

Voor de berekening van het aandeel in het opgebouwde vermogen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

1. Het rekenkundige aandeel van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik is bepaald conform het aandeel in de gemeentelijke bijdrage (8,0%), aangezien geen reserves direct (volledig) toe te wijzen zijn aan deze voormalige gemeenten.
2. Voorzieningen zijn volgens de Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten niet vrij besteedbaar en worden daarom niet meegenomen in de berekening. Er zijn geen aanwijzingen uit de jaarrekening 2017 dat voorzieningen vrij kunnen vallen na uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik.
3. De exploitatielasten van de vaste schulden zijn reeds via de analyse op de exploitatie in de berekening betrokken en worden daarom hier niet meegenomen. Immers een tweetal aangetroffen leningen van de BNG Bank met de lening nummers zijn 40.110208 en 40.110209 blijkt in financieel technische zin *niet* onlosmakelijk te kunnen worden gekoppeld aan specifieke investeringen bijvoorbeeld de verwerving van destijds een vijftal brandweerkazernes. Daarnaast zijn de kosten van deze en andere leningen, te weten de rentelasten, onderdeel van de kapitaallasten en daarmee reeds in de analyse meegenomen (zie tabel 6).
4. De berekening is gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2017.
5. Besluiten van het algemeen bestuur in 2018 zijn betrokken in de berekening. Hierbij zijn in 2018 besluiten genomen over de bestemming van het resultaat 2017 (dotatie aan bestemmingsreserve Informatie gestuurd werken en Veranderde omgeving) en besluiten over onttrekking aan bestemmingsreserve Egalisatie kapitaallasten en Dekking kapitaallasten.

In de hierna volgende tabel is de berekening volgens bovengenoemde uitgangspunten opgenomen:

Vermogen	Bedrag
Algemene reserves ultimo 2017	€ 621.000
Bestemmingsreserves ultimo 2017	€ 3.618.000
Totaal algemene reserve en bestemmingsreserve ultimo 2017	€ 4.239.000
Besluiten Algemeen Bestuur 2018:	
- Toevoeging aan bestemmingsreserve Informatie gestuurd werken	€ 600.000
- Toevoeging aan bestemmingsreserve Veranderde omgeving	€ 607.000
- Onttrekking reserve Egalisatie kapitaallasten	-€ 1.700.000
- Onttrekking reserve Dekking kapitaallasten	-€ 134.000
Saldo mutaties 2018 bestemmingsreserves	-€ 627.000
Totaal vermogen	€ 3.612.000
Aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, 8%	€ 288.960

Tabel 18: aandeel voormalige gemeenten Leerdam en Zederik in het opgebouwde vermogen

Het aandeel van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik in het opgebouwde eigen vermogen bedraagt € 288.960.

Vlottende passiva

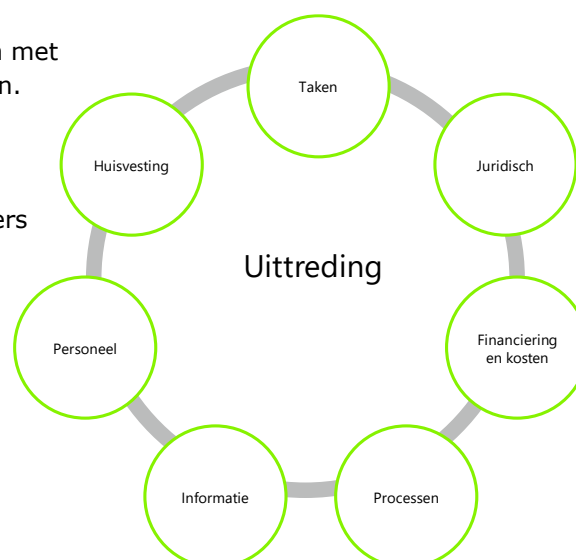
De uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik heeft geen gevolgen voor de vlottende passiva.

3.4 Projectkosten

Bij de uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik uit de VRZHZ vindt een aantal activiteiten plaats ter voorbereiding en afwikkeling van deze uittreding. Op basis van een denkmodel is een overzicht van reeds gerealiseerde projectkosten 2018 gemaakt en een raming opgesteld voor de nog te verwachten kosten over de maanden januari en februari 2019. Nadrukkelijk wordt vermeld dat *niet* alle elementen uit het denkmodel van toepassing zijn op voorliggende uittreding.

In deze paragraaf worden de overige consequenties beschreven. Om een compleet beeld te krijgen, moeten alle aspecten bij uittreding worden beschouwd. Het is van belang dat de continuïteit van beide partijen gewaarborgd blijft. Hieronder wordt een beknopte beschrijving gegeven van de relevante aspecten voor uittreding:

- Taken en processen: overdracht en wijzigingen met betrekking tot het takenpakket en de processen.
- Juridisch: bestuursrechtelijk, ondernemingsrechtelijk en arbeidsrechtelijke aspecten.
- Informatie: overdracht van gegevens en dossiers en aanpassingen ICT.
- Financiering en kosten: impact op financierings- en kostenstructuur.
- Personeel: afwikkeling en/of overdracht van personeel.
- Huisvesting: aanpassingen met betrekking tot de huisvesting van de gemeenten.
- Aangevuld met projectmanagement.

Projectkosten

De uittreding brengt met zich mee dat bij de VRZHZ een aantal activiteiten moet plaatsvinden ter voorbereiding en afwikkeling van de uittreding. Voor de VRZHZ zijn deze activiteiten te beschouwen als een projectmatige activiteit. Om de uittreding te coördineren en uit te voeren is een projectorganisatie ingericht. De projectorganisatie bestaat uit personeel van de VRZHZ dat op specifieke onderwerpen is ondersteund met externe expertise.

Hieronder zijn de gemaakte kosten per 31 december 2018 uiteengezet:

Projectkosten	kosten
Gerealiseerde kosten tot en met 31 december 2018	€ 377.110
Geraamde kosten tot 1 maart 2019	€ 35.250
Totaal	€ 412.360

Tabel 19: overzicht projectkosten

De projectkosten komen neer op € 412.360. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met een nadere toelichting op de projectkosten.

4. Eenduidig onafhankelijk bindend advies

Op basis van de analyses in hoofdstuk 3, bestaat de totale uittreedsom uit de berekeningen per invalshoek gecorrigeerd met het aandeel reserves.

Totale uittreedsom

De totale bruto uittreedsom bedraagt:

Omschrijving	Bedrag
Personeel	
Personeel	€ 3.590.773
Exploitatie	
Tankautospuiten	€ 343.801
Hulpverleningsvoertuig	€ 8.638
Blusboot	€ 98.207
Kapitaallasten overig	€ 170.610
Meldkamer	€ 388.720
Spinel B.V.	€ 122.055
Projectkosten	€ 412.360
Totale bruto uittreedsom	€ 5.135.165

Tabel 20: overzicht totale bruto uittreedsom

Teneinde te komen tot een netto totale uittreedsom dient het aandeel van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik in de algemene reserve op datum van uittreding (1 januari 2019) in mindering te worden gebracht op het berekende schadebedrag. Daarbij constateren wij dat over het boekjaar 2018 geen bestuurlijke besluiten aanwezig zijn waarin tussentijds het saldo reserves (algemene reserve en bestemmingsreserve) formeel is vastgesteld. Wel zijn enkele besluiten genomen door het algemeen bestuur in 2018 ten aanzien van de bestemming van het rekeningresultaat 2017 (dotaties aan bestemmingsreserves ad € 1.207.000) en onttrekkingen aan bestemmingsreserves ad € 1.834.000. De mutaties in 2018 bedragen per saldo -€ 627.000. Ultimo 2017 bedragen de algemene reserve en de bestemmingsreserves tezamen € 4.239.000. Als tenslotte 8%, het aandeel van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik wordt berekend, komt dit neer op een bedrag van € 288.960 (8% over (€ 4.239.000 -/- € 627.000)). Hieruit volgt de volgende netto uittreedsom:

Netto uittreedsom	Bedrag
Bruto uittreedsom	€ 5.135.165
Aandeel reserves voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, 8%	€ (288.960)
Totale netto uittreedsom	€ 4.846.205

Tabel 21: overzicht totale netto uittreedsom

De totale netto uittreedsom komt daarmee neer op **€ 4.846.205**.

Bijlage 1: projectkosten

ID	Omschrijving	Bedragen in euro's
1.	Loonkosten C.M.A. Dekkers Vijfheerenlanden	15.431
2.	Loonkosten C.M.A. Dekkers Vijfheerenlanden, corr 18970047	23.111
3.	Loonkosten H.W. Voshol Vijfheerenlanden, corr 18970047	19.245
4.	Loonkosten J.J. Vermeulen Vijfheerenlanden	4.996
5.	Loonkosten R. Wagemans Vijfheerenlanden	5.120
6.	Loonkosten D. Fijnekam Vijfheerenlanden	4.778
7.	Loonkosten L. den Otter Vijfheerenlanden	2.935
8.	Loonkosten E. Kroeze Vijfheerenlanden	4.398
9.	VR projectsecretaris A Hoorneman dec	7.498
10.	VR Advies ontvlechting Leerdam en Zederik	847
11.	Loonkosten C.M.A. Dekkers Vijfheerenlanden	45.271
12.	Loonkosten H.W. Voshol Vijfheerenlanden	14.153
13.	VR projectsecretaris A Hoorneman nov	9.828
14.	VR werkzaamheden okt/nov	726
15.	VR Advies ontvlechting Leerdam-Zederik nov	3.388
16.	Vijfheerenlanden	(19.781)
17.	Vijfheerenlanden	(150)
18.	Vijfheerenlanden	(675)
19.	Vijfheerenlanden	(938)
20.	VR projectsecretaris A Hoorneman okt	13.965
21.	VR Advies ontvlechting Leerdam en Zederik	4.447
22.	VR projectsecretaris A Hoorneman September	1.242
23.	VR werkzaamheden 31 mei en septmeber 2018, dbl	32
24.	VR werkzaamheden 31 mei en septmeber 2018, dbl	150
25.	VR werkzaamheden 31 mei en septmeber 2018	182
26.	VR advies inzake herindeling Vijfheerenlanden t/m 30/9 dbl	19.781
27.	VR advies inzake herindeling Vijfheerenlanden t/m 30/9	23.935
28.	VR advies inzake herindeling Vijfheerenlanden t/m 30/9 dbl	4.154
29.	VR projectsecretaris A Hoorneman September	3.049
30.	VR Advies ontvlechting Leerdam-Zederik sept	1.694
31.	ICT externe harde schijf tbv project vijfheerenlanden	79
32.	VR werkzaamheden mei / juli / aug, dbl	675
33.	VR werkzaamheden mei / juli / aug	817
34.	VR werkzaamheden mei / juli / aug, dbl	142
35.	VR Advies ontvlechting Leerdam-Zederik	1.694
36.	Opleidingskosten OVD 2018.02	30.550
37.	Loonkosten C.M.A. Dekkers Vijfheerenlanden	64.468
38.	Loonkosten H.W. Voshol Vijfheerenlanden	53.684
39.	VR werkzaamheden juni tbv ontvlechting, dbl	197
40.	VR werkzaamheden juni tbv ontvlechting, dbl	938
41.	VR werkzaamheden juni tbv ontvlechting	1.134
42.	VR Advies ontvlechting Leerdam-Zederik	5.082
43.	BV advies ontvlechting Leerdam - Zederik	1.906
44.	FAZ post tbv ministerie v BZ	87
45.	Vijfheerenlanden	(2.005)
46.	VR advies inzake herindeling Vijfheerenlanden t/m 28 feb	2.426
47.	VR advies herindeling Vijfheerenlanden tm 28/2, doorbelast	2.005
48.	VR advies herindeling Vijfheerenlanden tm 28/2, doorbelast	421
	Totaal gerealiseerde kosten 2018	377.110
	Geraamde kosten 2019	35.250
	Totaal projectkosten tot en met 1 maart 2019	412.360

Bijlage 2: geïnterviewde functionarissen VHL en VRZHZ

ID	Naam	Functie
1.	De heer C. Dekkers	Medewerker VRZHZ
2.	Mevrouw A. Hoorneman	Medewerker VRZHZ
3.	De heer L. Huberts	Medewerker gemeente Vijfheerenlanden
4.	De heer R. van Kessel	Medewerker gemeente Vijfheerenlanden
5.	De heer A.W. Kolff	Burgemeester gemeente Dordrecht en voorzitter DB/AB VRZHZ
6.	Mevrouw E. Kroeze	Medewerker VRZHZ
7.	De heer J.P. Lokker	Wvd. Burgemeester gemeente Vijfheerenlanden
8.	De heer C. Post	Algemeen Directeur VRZHZ
9.	De heer G. Postma	Medewerker gemeente Vijfheerenlanden
10.	De heer W. Voshol	Medewerker VRZHZ
11.	De heer P. Vriend	Medewerker gemeente Vijfheerenlanden

Bijlage 3: gebruikte relevante documentatie

ID	Document	Omschrijving document	Auteur	Datum
1	Bestuurlijke brief	Haalbaarheidsonderzoek	VRZHZ	13-10-2015
2	Bestuurlijke brief	Oproep aan veiligheidsregio om te streven naar minimale maatschappelijke kosten	VHL	16-12-2015
3	Begroting	Vastgestelde begroting 2018	VRZHZ	12-04-2017
4	Bestuurlijke brief	Reactie op wetsvoorstel	VRZHZ	21-12-2017
5	Jaarverslag	Vastgestelde jaarrekening en -verslag 2017 incl. goedkeurende verklaring	VRZHZ	08-03-2018
6	Begroting	Vastgestelde begroting 2019	VRZHZ	16-04-2018
7	Bosland V0.5	Tussenrapport uittreding Leerdam en Zederik financiële gevolgen	Bosland	29-06-2018
8	Verslag	Impressieverslag Bestuurlijk overleg VHL	VHL	12-07-2018
9	Bosland V0.3	Addendum 'materieel'	Bosland	24-08-2018
10	Rapport Bosland v0.4	Uittreding Leerdam & Zederik GRDG&J financiële gevolgen	Bosland	04-09-2018
11	Memo	Voorstellen financieel proces	VHL	28-09-2018
12	Concept eindrapport	Concept eindrapport uittreedsom Leerdam en Zederik	VRZHZ	05-10-2018
13	Verslag	Verkort bestuurlijk verslag verslag m.b.t. de uitzoekpunten VRZHZ		09-10-2018
14	Concept memo VRZHZ	Achterliggende informatie m.b.t. uittreedsom	VRZHZ	23-10-2018
15	Memo	Achterliggende informatie op een concept eindrapport	VRZHZ	23-10-2018
16	Memo Lysias	Contouren van een mogelijk akkoord (obv financieel overleg GR DG&J en VHL)	Lysias	25-10-2018
17	Bosland V0.1	Addendum 'desintegratieperiode' (waarom 5 jaar)	Bosland	28-10-2018
18	Memo	Ambtelijk financieel overleg d.d. 29-10-2018	Lysias	29-10-2018
19	Mail	Mail Terugkoppeling gesprek VHL	VRZHZ	29-10-2018
20	Memo VRZHZ	Voorstel gedifferentieerde termijnen	VRZHZ	31-10-2018
21	Memo VHL aan VRZHZ	Reactie op kostenopstelling van VRZHZ	VHL	14-11-2018
22	Memo	Kostenopstelling VHL en reactie VRZHZ op kostenopstelling VHL	VHL	14-11-2018
23	Notitie	Reactie op kostenopstelling VHL voor VRZHZ 15112018	Bosland	16-11-2018
24	Adviesnota DB DG&J ZHZ	Vaststellen uittredingsom	DG&J ZHZ	22-11-2018
25	Bosland V1.0	Eindrapport uittreding Leerdam en Zederik	Bosland	27-11-2018
26	Excel bestand	Uittreedsom 5 jaar definitief eindrapport		27-11-2018
27	Memo VRZHZ	Achterliggende informatie 'concept - eindrapport' VRZHZ	VRZHZ	19-12-2018

Addendum

Behorende bij "Onafhankelijk bindend advies"
d.d. 22 januari 2019, versie 1.0

Datum: 28 januari 2019
Versie: 1.0

Inleiding

Op 23 januari 2019 is de eindrapportage 'Onafhankelijk bindend advies' inzake de uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik uit de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) toegelicht.

Naar aanleiding van deze toelichting op het bindend advies is afgesproken dat een aantal vragen van de VRZHZ en de gemeente Vijfheerenlanden (hierna: VHL) ter verduidelijking van de analyses en conclusies in de rapportage wordt beantwoord in voorliggend addendum.

In dit addendum zijn de gehele vraagstellingen van zowel de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid als de gemeente Vijfheerenlanden één op één overgenomen. Per vraag is een antwoord geformuleerd door het onderzoeksteam van Deloitte.

Antwoorden naar aanleiding van vragen VRZHZ

Vraag inzake de wettelijke verplichtingen in relatie met de kosten voor de latende partijen

De veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is verantwoordelijk voor de uitvoering van haar wettelijke taken. De gehanteerde grondslagen in het rapport hebben als gevolg dat door de uittreding van Leerdam en Zederik er te weinig financiële middelen beschikbaar zijn om deze wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren. Er zal dus een beroep moeten worden gedaan op de achterblijvende deelnemers van de veiligheidsregio.

In de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 28 juni 2018 en de notitie met uitgangspunten ten aanzien van het proces van financiële verrekening d.d. 26 juni is het uitgangspunt voor de uittreding dat "de kosten voor uit- en intreding van de Vijfheerenlanden-gemeenten niet voor rekening komen van de betreffende gemeenschappelijke regelingen anders dan de Vijfheerenlanden-gemeenten".

1. *De vraag van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is wat de gehanteerde inhoudelijk/juridische grondslag is onder het gebruikte 'afbouwscenario' dat het advies ongefundeerd als 'redelijk en billijk' bestempelt; dit tegen de achtergrond dat geen recht wordt gedaan aan de uitspraak van de minister dat er geen financiële consequenties mogen zijn voor de achterblijvende deelnemers?*

Antwoord Deloitte: de Wet op Veiligheidsregio geeft onder andere aan welke gemeenten onderdeel uitmaken van een betreffende veiligheidsregio en welke taken de veiligheidsregio moet uitvoeren. De wet geeft aan gemeenten geen keuzevrijheid of zij aansluiten bij een veiligheidsregio dan wel bij welke veiligheidsregio. In deze wet zijn aldus de wettelijke taken van de Veiligheidsregio vastgelegd (het 'wat'), echter wordt daarin niet aangegeven **hoe** deze taken moeten worden ingevuld in termen van capaciteit (personeel en materieel). In de praktijk blijkt dan ook dat veiligheidsregio's op verschillende wijzen een vertaling maken van hun risicoprofiel (en een of meerdere maatgevende scenario's) naar bijvoorbeeld hun personele en materiële bezetting. Dat geldt zowel voor de warme taken alsook voor de koude taken, maar ook ten aanzien van het directe personeel alsook het ondersteunende personeel (overhead). De invulling (het 'hoe') van de personele en materiële capaciteit is daarmee niet eenduidig bepaald in de wet- en regelgeving, waardoor het onderzoeksteam van mening is dat bekende jurisprudentie aangaande niet wettelijke gemeenschappelijke regelingen ook toegepast kan worden bij wettelijke regelingen.

Door het onderzoeksteam is, gezien de vrijheidsgraden voor iedere veiligheidsregio ten aanzien van de invulling van de taken in termen van capaciteit, gekozen voor een afbouwscenario in stappen van 20%. Bij uittreding uit publieke samenwerkingsverbanden wordt dit afbouwscenario regelmatig gehanteerd. Bij private samenwerkingsverbanden worden veelal grotere stappen gehanteerd. Vaak wordt 33,3% of 50% toegepast. De afbouw is

gebaseerd op de veronderstelling dat een organisatie in staat wordt geacht binnen een korte termijn zich aan te passen aan de verminderde taakuitoefening. De stappen van 20% doen in onze optiek recht aan de publieke rechtspositionele omgeving. Voor zover een overheidsorganisatie langlopende verplichtingen aangaat (denk aan huur van panden of aanschaf van materieel) is het volgens ons redelijk en billijk dat die organisatie in staat moet worden geacht dergelijke kosten binnen de periode van 5 jaar af te bouwen.

Hierbij is niet van belang dat die verplichtingen volledig kunnen zijn afgebouwd, maar dat de mogelijkheid heeft bestaan deze te beperken (denk aan onderverhuur of temporisering van investeringen of verkoop van (relatief nieuw) materieel of herplaatsing van personeel). Bij de afbouw van verplichtingen van een wettelijke verplichte samenwerking ligt dat in onze optiek niet anders. Niet kan worden uitgesloten dat wettelijk verplichte executieve taken, ook na verloop van 5 jaar na beëindiging van de samenwerking, nog steeds (extra) kosten met zich meebrengen, zonder dat rechtens een aanspraak bestaat op vergoeding van kosten die na die periode zich zouden voordoen. Op grond van de redelijkheid en billijkheid wordt aangenomen dat elke organisatie binnen een periode van 5 jaar de door haar noodzakelijke geachte maatregelen kan nemen om die kosten te beperken of weg te nemen of de begroting op aan te passen. Dit is ook door de minister, naast onder andere het feit dat het van belang is dat het niveau van veiligheidsniveau ononderbroken moet zijn, in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel "Samenvoeging van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik" genoemd: *"Beide veiligheidsregio's hebben een gezonde financiële uitgangspositie en moeten in staat worden geacht de wijzigingen als gevolg van de herindeling te accommoderen."* Daarbij geldt dat de uittreedsom is bedoeld om zowel desintegratie- als frictiekosten te betalen. De invulling hiervan (afbouw) is aan het management van VRZHZ.

Op de personele kosten is een afbouw gehanteerd in de berekening met inachtneming van bovenstaande context en de verschillende functies van de brandweer, omdat dit door ons redelijk en billijk wordt geacht. Op pagina 13 van onze rapportage zijn de uitgangspunten geformuleerd die zijn toegepast. Een aantal lichten wij in het kader van de afbouw expliciet nader toe:

- Kosten brandweezorg: de kosten voor de brandweezorg zijn direct toewijsbaar, maar maken geen onderdeel uit van de berekening aangezien de vrijwilligers volledig zijn overgegaan naar de Veiligheidsregio Utrecht.
- De VRZHZ heeft in het aangeleverde en door ons gehanteerd formatie- en bezettingsoverzicht d.d. 31 december 2017 aangegeven welke functies relevant zijn voor de berekening en welke repressieve functies buiten beschouwing gelaten kunnen worden. In de berekening is dit één op één overgenomen en zijn desbetreffende repressieve functies buiten beschouwing gelaten.
- De functies die vanuit het formatie- en bezettingsoverzicht d.d. 31 december 2017 meegenomen dienen te worden in de berekening betreffen voornamelijk koude taken. Een afbouw is hierbij toegepast, aangezien er geen harde ankerpunten zijn gevonden om af te wijken van andere bekende casussen.
- Naast dit formatie- en bezettingsoverzicht d.d. 31 december 2017 is nog aansluiting gezocht bij zogenaamde harde ankerpunten. In dit geval zijn de kosten voor piketdiensten in de berekening van de personele kosten opgenomen. Aangezien de piketkosten nagenoeg gelijk zullen blijven, is geen afbouw toegepast (verwezen wordt naar punt 8 op pagina 13 voor de onderbouwing van kosten van piketdiensten).

Bovenstaande uitgangspunten (en de uitgangspunten genoemd in de rapportage op pagina 13) worden door het onderzoeksteam redelijk en billijk geacht. Gebaseerd op de harde aanknopingspunten vanuit wet- en regelgeving en jurisprudentie, het onderscheid tussen het 'wat' en het 'hoe', toepassing van afbouw op specifieke kostensoorten, door VRZHZ aangegeven functies die buiten beschouwing gelaten moeten worden in de berekening van de personeelskosten en de memorie van toelichting bij het eerder aangehaalde wetsvoorstel, moet de VRZHZ in staat worden geacht de wijzigingen als gevolg van de herindeling te accommoderen.

Tenslotte zij nogmaals vermeld dat door het onderzoeksteam alle uitgangspunten, zoals vermeld in hoofdstuk 2 van onze eindrapportage, zijn meegenomen in de totstandkoming van

het onafhankelijke advies. Daarbij is het onderzoeksteam van mening dat de toezeggingen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal daarin integraal zijn meegenomen.

Vraag met betrekking tot informatie van betrokken deskundigen

In de opdrachtomschrijving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het onafhankelijk bindend advies is expliciet opgenomen dat Deloitte "gebruik maakt van deskundigheid inzake wettelijke gemeenschappelijke regelingen en veiligheidsregio's. De veiligheidsregio ZHZ noemt hiervoor expliciet de naam van de heer Kokx (bureau KokxDeVoogd)".

Tijdens het onderzoek heeft Deloitte een gesprek gehad met de heer G.J. Bosland (bureau BAPM), deskundige op het gebied van veiligheidsregio's met een wettelijke verplichting. En een gesprek met de heer B. Kokx, gespecialiseerd in wettelijk verplichte gemeenschappelijke regelingen. Verder is bij de toelichting op het rapport door Deloitte aangegeven dat er een collegiale toets heeft plaatsgevonden bij de heer Kokx.

De namen van beide experts vindt Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid niet terug in het overzicht van de geïnterviewden. Bovendien is de informatie die Deloitte heeft ingewonnen bij deze externe deskundigen niet gespecificeerd in het rapport, evenals de collegiale toetsing. Het is in het rapport bijvoorbeeld niet inzichtelijk of alle kosten met betrekking tot specialistisch materieel, benodigd voor de uitvoering van de wettelijke taken van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, zijn meegenomen in de uittreedsom.

- 2. De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid heeft de vraag hoe de verkregen informatie van beide deskundigen, en in het bijzonder de heer Kokx, is verwerkt in het rapport? Welke informatie van de deskundigen is gebruikt bij de opstelling van de gehanteerde grondslagen, bij de uiteenzetting van de wettelijke taken en het kostenmodel?*

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid vraagt zich af waar in het rapport is terug te vinden dat de expertise van de deskundigen is ingezet bij de beantwoording van de vraag of een afbouwscenario bij de personeelskosten al dan niet redelijk en billijk is in geval van uitvoering van wettelijk verplichte taken?

Tevens de vraag waar zichtbaar is dat de deskundigen betrokken zijn bij de beoordeling of de jurisprudentie die geldt voor vrijwillige gemeenschappelijke regelingen zonder meer kan worden toegepast op gemeenschappelijke regelingen met een wettelijke taak?

Met betrekking tot de collegiale toetsing rijst de vraag op welke wijze de collegiale toetsing tot resultaat komt in het eindrapport? En of deze toetsing een toetsing op het totale rapport betrof?

Antwoord Deloitte: bovengenoemde vraag bestaat uit een zestal sub vragen. Per sub vraag zal Deloitte een antwoord geven.

Sub vraag 1: *de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid heeft de vraag hoe de verkregen informatie van beide deskundigen, en in het bijzonder de heer Kokx, is verwerkt in het rapport?*

Antwoord Deloitte op sub vraag 1: er is gebruik gemaakt van expertise van het externe organisatieadviesbureau KokxDeVoogd, i.c. de heer B. Kokx. Deze expertise betrof de toetsing van de onderzoeksmethodologie en de aanpak, de gehanteerde grondslagen, de kostenopstelling en tenslotte de berekeningen die zijn uitgevoerd om de kosten per kostensoort vast te stellen.

Door de heer B. Kokx is toegelicht wat zijn zienswijze is ten aanzien van de onderzoeksmethodologie en de aanpak, de gehanteerde grondslagen, de kostenopstelling en tenslotte de berekeningen die zijn uitgevoerd ter bepaling van de kosten per kostensoort.

Omwille van het feit dat de opdrachtgever van het externe organisatieadviesbureau KokxDeVoogd, i.c. het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nadrukkelijk de heer B. Kokx heeft verzocht tot vertrouwelijkheid en geheimhouding, kunnen wij niet in voorliggend addendum verder in details treden over de inhoudelijke reactie van de heer B. Kokx.

In het verlengde van bovenstaande en aangezien het een collegiale toets betreft waarbij de eindverantwoordelijkheid van het onafhankelijk bindend advies bij Deloitte Consulting B.V. ligt, is afgesproken met de heer B. Kokx dat zijn naam dan wel de naam van zijn adviesbureau niet expliciet in de eindrapportage is genoemd.

De heer G.J. Bosland van bureau Bosland Advies en projectmanagement (hierna: Bosland) heeft op initiatief van de VRZHZ deelgenomen aan het tweede gesprek op 7 januari 2019. Bij dit tweede gesprek waren aanwezig de heren W. Kolff, C. Post, C. Dekkers, W. Voshol en G.J. Bosland vanuit de VRZHZ. De heer Bosland heeft tijdens deze bespreking onder andere een korte toelichting verstrekt op de door VRZHZ gehanteerde onderbouwing bij de BDUR. Het onderzoeksteam van Deloitte heeft kennisgenomen van deze toelichting van de heer Bosland zoals eveneens kennis is genomen van het eindrapport "Uittreding Leerdam en Zederik; Uittreedsom" versie 1.0 d.d. 27 november 2018 van Bosland.

Gezien de nadrukkelijke wens van alle betrokken partijen, zoals opgenomen in de opdrachtformulering, om te komen tot een *eenduidig onafhankelijk bindend advies*, heeft het onderzoeksteam haar eigen overwegingen gemaakt, onder andere ten aanzien van de te hanteren grondslagen. Conform de opdracht aan Deloitte heeft *geen* second opinion of review op desbetreffende eindrapportage van Bosland plaatsgevonden.

Sub vraag 2: *welke informatie van de deskundigen is gebruikt bij de opstelling van de gehanteerde grondslagen, bij de uiteenzetting van de wettelijke taken en het kostenmodel?*

Antwoord Deloitte op sub vraag 2: zie de beantwoording van sub vraag 1.

Sub vraag 3: *de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid vraagt zich af waar in het rapport is terug te vinden dat de expertise van de deskundigen is ingezet bij de beantwoording van de vraag of een afbouwscenario bij de personeelskosten al dan niet redelijk en billijk is in geval van uitvoering van wettelijk verplichte taken?*

Antwoord Deloitte op sub vraag 3: zie de beantwoording van de sub vragen 1 en 2.

Het toepassen van de afbouw bij de personeelskosten is ter toetsing voorgelegd aan de heer B. Kokx. Daarbij is ook het afbouwscenario, en de door het onderzoeksteam veronderstelde redelijkheid en billijkheid hiervan, met hem besproken. Hierbij is rekening gehouden met het wettelijke karakter van deze gemeenschappelijke regeling.

Het onderzoeksteam heeft kennis genomen van het feit en de motivering dat in de rapportage van Bosland geen afbouw heeft toegepast in de berekeningen. Gezien de nadrukkelijke wens van alle betrokken partijen, zoals opgenomen in de opdrachtformulering, om te komen tot een *eenduidig onafhankelijk bindend advies*, heeft het onderzoeksteam haar eigen overwegingen gemaakt, onder andere ten aanzien van de te hanteren grondslagen en eventuele afbouw voor specifieke kostensoorten.

Sub vraag 4: *tevens de vraag waar zichtbaar is dat de deskundigen betrokken zijn bij de beoordeling of de jurisprudentie die geldt voor vrijwillige gemeenschappelijke regelingen zonder meer kan worden toegepast op gemeenschappelijke regelingen met een wettelijke taak?*

Antwoord Deloitte op sub vraag 4: zie het antwoord van Deloitte op vraag 1 en de antwoorden op de sub vragen 1 tot en met 3.

Sub vraag 5: *met betrekking tot de collegiale toetsing rijst de vraag op welke wijze de collegiale toetsing tot resultaat komt in het eindrapport?*

Antwoord Deloitte op sub vraag 5: zie de antwoorden op de sub vragen 1 tot en met 3 voor wat betreft de vertrouwelijkheid en geheimhouding die is overeengekomen met de heer B. Kokx.

Sub vraag 6: *en of deze toetsing een toetsing op het totale rapport betrof?*

Antwoord Deloitte op sub vraag 6: de collegiale toetsing betrof de toetsing van de onderzoeksmethodologie en de aanpak, de gehanteerde grondslagen, de kostenopstelling en tenslotte de berekeningen die zijn uitgevoerd om de kosten per kostensoort vast te stellen. De totale rapportage is op basis van deze input op desbetreffende onderdelen opgebouwd.

Vraag over frictiekosten afkoop personeel

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid maakt kosten voor de afkoop van negatieve effecten van personele regelingen voor vrijwilligers in de gemeenten Leerdam en Zederik, zoals een extra daggelduitkering voor agrariërs. Deze kosten zijn in het rapport niet opgenomen onder de frictiekosten.

- 3. De vraag van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is waar de kosten met betrekking tot de afkoop van de personele regelingen voor vrijwilligers in de uittredende gemeenten zijn opgenomen in het rapport?*

Antwoord Deloitte: de VRZHZ heeft een hogere uitkering voor agrariërs bedongen in de aanbesteding van de ongevallenverzekering. Er zijn geen harde ankerpunten door het onderzoeksteam aangetroffen die aanleiding geven dat deze kosten doorlopen. De vrijwilligers, inclusief de bijbehorende kosten, zijn integraal overgenomen door de Veiligheidsregio Utrecht. Deze kosten zijn om die reden niet meegenomen in de berekening en in het eindrapport.

Vraag over langlopende verplichtingen

In het rapport wordt bevestigd dat de leningen van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid niet kunnen worden gekoppeld aan specifieke investeringen. Als zodanig zullen de kosten van deze leningen doorlopen na uittreding van Leerdam en Zederik. Deze leningen zijn destijds gesloten ter financiering van activa ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken van de veiligheidsregio. Naast de rentelasten als onderdeel van de kapitaallasten, zullen alle kosten voor deze leningen na uittreding verhaald moeten worden op de achterblijvende deelnemers.

- 4. De vraag van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is waarom de (aangetoonde doorlopende) kosten van de leningen niet worden meegenomen in de uittreedsom?*

Antwoord Deloitte: de kosten van de betreffende twee BNG Bank leningen waaraan wordt gerefereerd, kunnen niet als doorlopende kosten worden beschouwd. Deze zijn niet onlosmakelijk gekoppeld aan bepaalde activa, zoals de brandweerkazernes en kunnen daarmee ook ter financiering worden ingezet voor andere kosten. De leningen kunnen onder voorwaarden vervroegd worden afgelost.

De vijf brandweerkazernes van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik zijn overgenomen voor een totaalbedrag van circa € 4,2 miljoen. Dit bedrag kan in de optiek van de onderzoekers bijvoorbeeld worden ingezet ter aflossing van desbetreffende leningen. Echter het is aan het management van de VRZHZ om hier invulling aan te geven.

Antwoorden naar aanleiding van Memo VHL “Vragen en antwoorden”

VHL doet een aantal tekstsuggesties:

- *"In de Wet gemeentelijke herindeling Vijfheerenlanden wordt geregeld dat de bijlage bij de Wet op de veiligheidsregio's wordt aangepast (d.w.z. een nieuwe veiligheidsregio -indeling wordt vastgesteld)".*
- *De Wet gemeentelijke herindeling Vijfheerenlanden verklaart art. 41 ARHI van toepassing (geldt normaal alleen voor niet verplichte regelingen).*
- *De BC is uitsluitend in het leven geroepen om het proces voor de verplichte regelingen te ondersteunen.*
- *De BC heeft gesteld dat het uittreden van Leerdam en Zederik geen "actie" van de gemeenten is, maar het gevolg van de Wet.*

Deloitte neemt kennis van deze tekstsuggesties, maar past de eindrapportage als zodanig niet aan. De tekstsuggesties hebben geen invloed op het onafhankelijk bindend advies.

1. *Deloitte werkt met een aandeel uit de reserves op basis van de jaarrekening 2017. Deloitte geeft echter onder jurisprudentie aan dat dit zou moeten op basis van de datum uittreden (31-12-2018).*

Antwoord Deloitte: in de rapportage staat op pagina 8 genoemd dat "bij het maken van berekeningen beoordeeld [wordt] of er gevallen zijn van zogeheten harde ankerpunten, bijvoorbeeld op basis van bestuursbesluiten (onder andere in het boekjaar 2018 of eerder genomen besluiten die van invloed zijn op de hoogte en duur van een berekening), [...] die aanleiding geven tot aanpassing (matiging dan wel verhoging) van berekende bedragen."

De jurisprudentie geeft inderdaad aan dat de uittreedsom gebaseerd moet zijn op de werkelijke en reële kosten op het moment van uittreden. Omdat de jaarrekening 2018 nog niet is vastgesteld en nog niet is voorzien van een goedkeurende controleverklaring, is uitgegaan van de stand van de reserves uit de jaarrekening 2017 en de hierboven genoemde harde ankerpunten in 2018, te weten de besluiten van het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid in 2018 die van invloed zijn op wijzigingen in de reservepositie van de VRZHZ (dat wil zeggen onttrekkingen en dotaties).

Zowel op pagina 22 van de eindrapportage (tabel 18) alsook in hoofdstuk 4 in kwalitatieve zin op pagina 24, zijn de onttrekkingen en dotaties aan de reserves van VRZHZ over 2018 beschreven. Hiermee heeft het onderzoeksteam op basis van op dit moment bekende feiten de reservepositie per 31 december 2018 vastgesteld.

2. *Deloitte neemt vacatures en verplaatsingen niet mee in de berekening van de personele frictie:*
 - *Projectleider namens VRZHZ voor de transitie van taken is (grotendeels) uit dienst getreden en voor zichzelf begonnen.*
 - *Postcommandant van Leerdam/Zederik is intern op een vacature van Post - commandant geplaatst (Gorinchem).*
 - *Vacatures na 10 juli 2018*
 - *Pensionering 2018/2019.*

Antwoord Deloitte: in het gehanteerde formatie- en bezettingsoverzicht d.d. 31 december 2017 voor de berekening van de personeelskosten, is door de VRZHZ aangegeven welke functies geen kosten meer vormen doordat bijvoorbeeld een functie inmiddels niet meer is ingevuld. De betreffen onder andere de projectleider en de bijvoorbeeld de uitdiensttreding van de projectleider voor transitie van taken. Deze functies zijn op nul (0) gewaardeerd en zijn daarom niet in de berekening van de uittreedsom opgenomen.

In de berekening van de impact personeelskosten is naast een overbruggingsperiode van 5 jaren gekozen voor een afbouw over de jaren 2019–2023 (100-80-60-40-20%). Het hanteren van de afbouw kan worden afgezet tegen het in detail uitzoeken van de vacatures en

overplaatsingen na 10 juli 2018 of het in detail uitzoeken welke medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd bereiken vanaf 1 januari 2018 tot en met 31 december 2023.

In het onderzoek meenemen van zowel de afbouw alsook de hierboven aangehaalde onderwerpen (onder andere vacatures na 10 juli 2018 en de pensionering van medewerkers) zou in onze optiek dubbelop zijn.

3. *De kosten personeel bovenaan blz. 14 (€25.042.509) komen niet overeen met personeelslasten in tabel op blz. 16 (€24.288.000). Kan dit verschil worden toegelicht?*

Antwoord Deloitte: uit het gehanteerd formatie- en bezettingsoverzicht d.d. 31 december 2017 volgt dat de personeelskosten €25.042.509 bedragen. Dit bedrag maakt onderdeel uit van de totale personeelslasten zoals opgenomen in de jaarrekening 2017 ad €25.598.000. Het verschil tussen beide bedragen is het gevolg van een aantal administratieve boekingen, zoals opleidingen en sociale lasten op het totaal.

4. *Het klopt dat het AB-VRZHZ (dus ook Leerdam en Zederik) heeft ingestemd met Spinel tot 2020. Maar tot wanneer loopt de omzetgarantie (van VRZHZ aan Spinel)?*

Antwoord Deloitte: de omzetgarantie maakt deel uit van het bedrag dat is opgenomen in de berekening van de kosten van het Spinel Veiligheidscentrum B.V. (hierna: Spinel).

Aangezien voor 2018 **geen** harde ankerpunten zijn aangetroffen die aanleiding geven tot bijstelling van bovengenoemd bedrag, is het bedrag zoals weergegeven in tabel 8 op pagina 17 als volgt opgebouwd:

- Het totaalbedrag aan kosten voor Spinel op jaarbasis betreft de verhuur inclusief omzetgarantie) en komt neer op € 762.843. Dit bedrag is overgenomen uit de vastgestelde jaarrekening 2017 die is voorzien van een goedkeurende verklaring van de accountant.
- Vervolgens is het aandeel van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik 8% van dit bedrag (€ 61.027).
- Aangezien de business case van Spinel in de huidige vorm doorloopt tot en met 2020, is het aandeel van de voormalige gemeente Leerdam en Zederik in het jaarbedrag vermenigvuldigd met 2 (jaren). Dit komt neer op een bedrag van € 122.055).

Tot wanneer de omzetgarantie loopt wordt voor de berekening niet relevant geacht, tenzij deze garantie doorloopt tot na 31 december 2020. Echter er zijn geen harde ankerpunten aangetroffen die een langere doorlooptijd (dus na 2020) onderbouwen.

5. *De ramingen van Deloitte voor personeel en projectkosten komen hoger uit dan die van VRZHZ. Het aandeel in reserves is volgens Deloitte lager dan het voorstel van VRZHZ. Kan dat verschil nog iets worden toegelicht?*

Antwoord Deloitte: zoals opgenomen in paragraaf 1.2 inzake de "Onderzoeksopdracht aan Deloitte" geven wij op pagina 4 aan dat "in het kader van de nadrukkelijke wens van alle betrokken partijen om te komen tot een *eenduidig onafhankelijk bindend advies* omtrent de uittreedsom van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik uit de VRZHZ – en ter borging van deze onafhankelijkheid – is afgesproken dat Deloitte een **eigen** kostenopstelling en berekening van de uittreedsom maakt." Weliswaar hebben wij kennisgenomen van het eindrapport "Uittreding Leerdam en Zederik; Uittreedsom" versie 1.0 d.d. 27 november 2018 van bureau Bosland Advies en projectmanagement (hierna: Bosland), maar hebben wij desbetreffend rapport niet in detail geanalyseerd. Wij lichten derhalve onze eigen kostenopstelling hieronder toe.

In de berekening voor personeel is uitgegaan van de uitgangspunten, zoals opgenomen bij paragraaf 3.1 "Impact personeelskosten". Bijvoorbeeld de werkelijke salariskosten en het percentage van 8% aandeel, gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2017. Deze uitgangspunten wijken af met de uitgangspunten zoals door Bosland toegepast (daar is onder

andere uitgegaan van landelijke gemiddelde uurtarieven en een gemiddeld percentage aandeel over meerdere boekjaren).

Ten aanzien van de projectkosten zijn in ieder geval de geraamde kosten tot en met februari 2019 opgenomen naast de gerealiseerde kosten tot en met 2018. Door Bosland zijn overigens additionele ramingen over 2018 (december 2018) opgenomen aangezien het rapport dateert van 27 november 2018.

Ten aanzien van de reserves is in de berekening rekening gehouden met eerder genoemde harde ankerpunten in 2018, zoals de besluiten van het Algemeen Bestuur in 2018. In ons antwoord op de eerste vraag van VHL is dit reeds toegelicht. Voor de volledigheid: zowel op pagina 22 van de eindrapportage (tabel 18) alsook in hoofdstuk 4 in kwalitatieve zin op pagina 24, zijn de onttrekkingen en dotaties aan de reserves van VRZHZ over 2018 beschreven. Hiermee heeft het onderzoeksteam op basis van op dit moment bekende feiten de reservepositie per 31 december 2018 vastgesteld.

Agendapunt II-4
 Registratienummer 2019/95

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 21 februari 2019

Onderwerp: Onderhoudsopgave Zuid-Holland

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd: kennis te nemen van en van gedachten te wisselen over de : bereikbaarheid van de regio gezien de onderhoudsopgave in en om regio

Vergaderstuk: Geen

Toelichting: Ter vergadering wordt u middels een presentatie geïnformeerd over het project van de onderhoudsopgave in Zuid-Holland (RWS), wat meerdere jaren in beslag neemt en waarmee hinder en uitdagingen in de bereikbaarheid van de regio gepaard gaan.

Juridische aspecten: nvt

Financiën: nvt

Advies (Concern)control:	Onderwerp	Advies	
	Risico's zijn voldoende opgenomen in de notitie inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen.	nvt	
	De van toepassing zijnde PIJOFACH-aspecten zijn voldoende verwerkt in de notitie.	nvt	
	Behandelend controller / Concerncontrol en datum advies.	<i>Initialen</i>	<i>Datum</i>

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Vervolgstappen: nvt

Communicatie: nvt

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Directie

C.H.W.M. Post

J.J.L. van Bommel

J. Boons

dd. 7-2-2019

dd. 7-2-2019

dd. 7-2-2019